

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE
2025-06-19

Ärendenummer:
NV-25-025171

Samlad statistik om miljöprövning för år 2024

BESÖK: STOCKHOLM – VIRKESVÄGEN 2
östersund – forskarens väg 5, hus ub
post: 106 48 stockholm
tel: 010-698 10 00
e-post: registrator@naturvardsverket.se
internet: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

1.	SAMMANFATTNING	3
2.	INLEDNING	5
2.1	Om sammanställningen	5
2.2	Tidigare uppdrag	5
3.	STATISTIKINFORMATION	6
3.1	Utformning och avgränsningar	6
3.2	Om miljötillståndsprövningen	7
3.2.1	Regler om tillståndsplikt	8
3.2.2	Förfarandet vid en tillståndsprövning	9
3.3	Felkällor	10
4.	RESULTAT	13
4.1	Mål- och ärendebalans	13
4.2	Andel beviljade ansökningar	16
4.3	Ansökan om tillstånd	19
4.3.1	Antal mål och ärenden	19
4.3.2	Handläggningstid	21
4.4	Ändringstillstånd	24
4.4.1	Antal mål och ärenden	25
4.4.2	Handläggningstid	26
4.5	Villkorsändring	28
4.5.1	Antal mål och ärenden	29
4.5.2	Handläggningstid	30
4.6	Olika typer av miljöfarliga verksamheter	32
4.6.1	Antal mål och ärenden	33
4.6.2	Handläggningstid	35
4.7	Industriutsläppsverksamheter	36
4.7.1	Antal mål och ärenden	36
4.7.2	Handläggningstid	37
4.8	Sevesoverksamheter	38
4.8.1	Antal mål och ärenden	39
4.8.2	Handläggningstid	40
4.9	Olika typer av vattenverksamheter	41
4.9.1	Antal mål	42
4.9.2	Handläggningstid	43
4.9.3	Den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraften	44
4.10	Handläggningstidens fördelning i första instans för mål om tillstånd	44

4.11	Överklagade mål och ärenden	48
4.11.1	Antal överklaganden	49
4.11.2	Ansökan om tillstånd	50
4.11.3	Ändringstillstånd	56
4.11.4	Villkorsändring	58
4.11.5	Överklagandeparter	61
5.	KÄLLFÖRTECKNING	63
	BILAGOR	64

1. Sammanfattning

Naturvårdsverket ska enligt miljöprövningsförordningen och förordningen om vattenverksamhet årligen ta emot, sammanställa, analysera och presentera statistik för miljötillståndsprövningen. Statistiken omfattar antal mål och ärenden samt handläggningstid för:

- mål om tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet som prövas av mark- och miljödomstol i första instans,
- ärenden om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av miljöprövningsdelegation, och
- överklagade mål om tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet.

Sammanställningen bygger på uppgifter om statistik för ovanstående prövningar som Domstolsverket och länsstyrelserna enligt ovan nämnda förordningar ska ta fram och överlämna till Naturvårdsverket.

Under 2024 meddelade mark- och miljödomstolarna ett första avgörande för 58 mål om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet. Av dessa fick 50 mål ett beslut som innebär att ansökan om tillstånd beviljades, vilket motsvarar 86 procent. Handläggntiden från inkommen ansökan till ett första avgörande för ansökningar om tillstånd i mark- och miljödomstol hade en median om 474 dagar. Handläggningstiden kan delas upp i tid från ansökan till kungörelse och från kungörelse till avgörande. Handläggningstiden fördelades i median med 166 dagar från den dag ansökan inkom till kungörelse och 308 dagar från kungörelse till avgörande.

När det gäller tillstånd till vattenverksamhet meddelade mark- och miljödomstolen ett första avgörande i 193 mål under 2024. Av dessa beviljades 177 ansökningar, eller 82 procent. Handläggningstiden för mål avseende tillstånd till vattenverksamhet från inkommen ansökan till ett första avgörande hade en median om 356 dagar. Medianen för handläggningstidens fördelning för dessa mål var 120 dagar från den dag ansökan inkom till kungörelse och 216 dagar från kungörelse till avgörande.¹

Under 2024 meddelade miljöprövningsdelegationerna ett första avgörande för 259 ärenden gällande tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet. Av dessa beviljades 205 ansökningar, eller 79 procent. Handläggningstiden för mål avseende tillstånd för miljöfarlig verksamhet från inkommen ansökan till ett första avgörande hade en median om 322 dagar. Medianen för

¹ Statistiken för handläggningstid innefattar, till skillnad från fördelningen mellan beviljande och avslag, inte mål som handläggs inom ramen för den Nationella planen för omprövning av vattenkraft.

handläggningstidens fördelning för dessa mål var 176 dagar från den dag ansökan inkom till kungörelse och 140 dagar från kungörelse till avgörande.

Handläggningstiden för överklagade mål avser tidsåtgången från ansökan i första instans till dess ett slutligt avgörande i överinstans får laga kraft. För ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövats i mark- och miljödomstol i första instans och Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) i andra instans var handläggningstiden i median 758 dagar och för vattenverksamhet 1 004 dagar. För mål om tillståndsansökan som inletts i miljöprövningsdelegation och fått slutligt avgörande i mark- och miljödomstol eller MÖD under 2024 var medianen för handläggningstiden 834 dagar.

2. Inledning

2.1 Om sammanställningen

Naturvårdsverket ska enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) 1 kap. 18 § ta emot uppgifter om mål och ärenden som avser miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken där mark- och miljödomstol eller länsstyrelsens miljöprövningsdelegation är första instans, sammanställa och analysera statistik om sådana mål och ärenden, och till regeringen senast den 15 maj varje år redovisa en analys av den sammanställda statistiken. Enligt förordning (1998:1388) om vattenverksamheter 1 kap. 11a § ska myndigheten ta emot uppgifter om mål som avser vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken där mark- och miljödomstol är första instans, sammanställa och analysera statistik om sådana mål och ärenden, och till regeringen senast den 15 maj varje år redovisa en analys av den sammanställda statistiken.

Enligt övergångsbestämmelserna 2025:216 och 2025:217 är redovisningsdatum för 2025 års redovisning senast den 23 juni.

I denna sammanställning redovisas både statistik avseende prövning av miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet.

Sammanställningen av statistik bygger på uppgifter lämnade till Naturvårdsverket av Domstolsverket den 31 mars 2025 samt av länsstyrelserna genom Länsstyrelsen i Västra Götaland den 25 april 2025 med komplettering den 28 maj 2025.

2.2 Tidigare uppdrag

Den här redovisningen är den första som sker enligt författningsreglering men korresponderar med tidigare regeringsuppdrag. Naturvårdsverket har under åren 2021-2024 haft årliga uppdrag från regeringen att sammanställa och presentera statistik om handläggningstider i tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet. Länsstyrelserna och Domstolsverket har under dessa år haft uppdrag att till Naturvårdsverket överlämna underlag för sådan statistik.

3. Statistikinformation

Statistikens tillförlitlighet bygger på att länsstyrelsernas och domstolarnas registrering av tillståndsansökningar är korrekt och komplett utförd. För en beskrivning av kvalitetskontrollerna, se bilaga 1 och 2.

3.1 Utformning och avgränsningar

Under arbetet har Naturvårdsverket haft ett gott samarbete med Domstolsverket och länsstyrelserna. De underlag som Domstolsverket och länsstyrelserna har tagit fram består av delvis automatiserade rapporter där uppgifter ur myndigheternas diarie- och ärendehanteringssystem har sammanställts. Naturvårdsverket har inom ramen för regeringsuppdrag tidigare tillsammans med Domstolsverket och länsstyrelserna utarbetat en modell som beskriver och strukturerar de uppgifter som redovisas till Naturvårdsverket.² Då formaten för redovisningarna till största delen har varit oförändrade görs möjlighet att jämföra årets redovisade uppgifter med motsvarande uppgifter från tidigare år. Domstolsverket och länsstyrelserna har upprättat statistikinformation som redogör för hur statistiken har tagits fram, eventuella felkällor samt innehållet i de båda underlagen.

Handläggningstider anges i dagar från det att ansökan inkommit till dess att beslut i tillståndsfrågan fattats i första instans samt i förekommande fall i överinstans. Uppskjutna frågor som satts på provotid är inte del av statistiken. Tid för samråd som föregår tillståndsansökan ingår inte heller i statistiken. Angivelse av verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) avser huvudverksamhet.

De delar av statistiken som avser handläggningstiden från ansökan till beslut i första instans respektive överinstans omfattar de mål och ärenden som avgjorts under 2024. Handläggningen har i flera fall påbörjats tidigare än 2024.

I underlagen kan konstateras en stor spridning med extremvärden som varierar från ett fåtal dagar till flera år. Låga minimivärden i underlaget har tidigare beskrivits av Domstolsverket vara mål som lämnats in till fel domstol och därefter överlämnats till rätt domstol, mål som felregistrerats, mål som avskrivits efter återkallelse eller som avvisades.³ Domstolsverket har meddelat att de från och med redovisningen för 2024 inte längre kommer att bistå med att ta fram ett

² Naturvårdsverket (2017). Redovisning av uppdrag i regleringsbrev (M2017/02351/Me): *En modell för att årligen upprätta och redovisa statistik för miljötillståndsprövningen*.

³ Domstolsverket (2024). *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*, sida 2.

urval av extremvärden och be domstolarna att redogöra för orsakerna till ovanligt kort eller lång omloppstid.⁴

Eftersom extremvärden kan påverka medelvärden i en missvisande riktning så används median, samt 75- och 90-percentil som beskrivande mått. Medianen är det mittersta värdet i underlaget där de observerade värdena sorterats i stigande ordning efter värdet. Percentiler visar på fördelningar, varpå värdena i de båda kolumnerna först rangordnats så att de för den 75-percentilen motsvarar att 75 procent av ärendena är under en viss gräns och resterande 25 procent av ärendena är över den. Det betyder att tre fjärdedelar av handläggningstiden för en viss ärendetyp har tagit som mest den tid som redovisas i 75-percentilen. På motsvarande sätt illustrerar 90-percentilen att 90 procent av ärendena har haft en handläggningstid som är mindre än den aktuella gränsen och att 10 procent av ärendena har tagit längre tid än så. När det saknas värden för 75- och 90-percentilen beror det på att det finns för få värden i underlaget för att göra beräkningar.

3.2 Om miljötillståndsprövningen

I Naturvårdverkets leverans av regeringsuppdraget *En modell för att årligen upprätta och redovisa statistik för miljötillståndsprövningen*⁵ ingick en redogörelse av miljötillståndsprövsprocessen. I det här avsnittet återges utvalda delar av denna.

Miljöprövningens övergripande syfte är att verksamheter som påverkar miljön ska prövas på ett effektivt och rättssäkert sätt, för att skydda människors hälsa och miljön. Miljöprövningen ska även säkerställa att allmänheten ges insyn och inflytande samt att Sveriges åtaganden internationellt och inom EU uppfylls.

Mål och ärenden kan vara olika komplexa beroende på bland annat vilken typ av verksamhet som prövningen avser och hur omfattande prövningen är. I många prövningar krävs en bedömning av om verksamheten uppfyller förutsättningar enligt ett flertal bestämmelser i miljöbalken och förordningar under miljöbalken. Det kan till exempel vara fråga om en verksamhet som kräver tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken, tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken, ett Natura 2000-tillstånd och dispens från förbud i artskyddsförordningen.

⁴ Se bilaga 1, Domstolsverket (2025). *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*, sida 1.

⁵ Naturvårdsverket (2017). Redovisning av uppdrag i regleringsbrev (M2017/02351/Me): *En modell för att årligen upprätta och redovisa statistik för miljötillståndsprövningen*, sida 12 – 16.

3.2.1 Regler om tillståndsplikt

Bestämmelser om tillståndsplikt för miljöfarliga verksamheter finns i 9 kap. miljöbalken. I miljöprövningsförordningen (2013:251) finns en förteckning över tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter. I förordningen anges om en verksamhet klassas som A-, B- eller C-verksamhet, vilket avgör vilken instans som ska pröva målet/ärendet. Detta illustreras i figur 1.

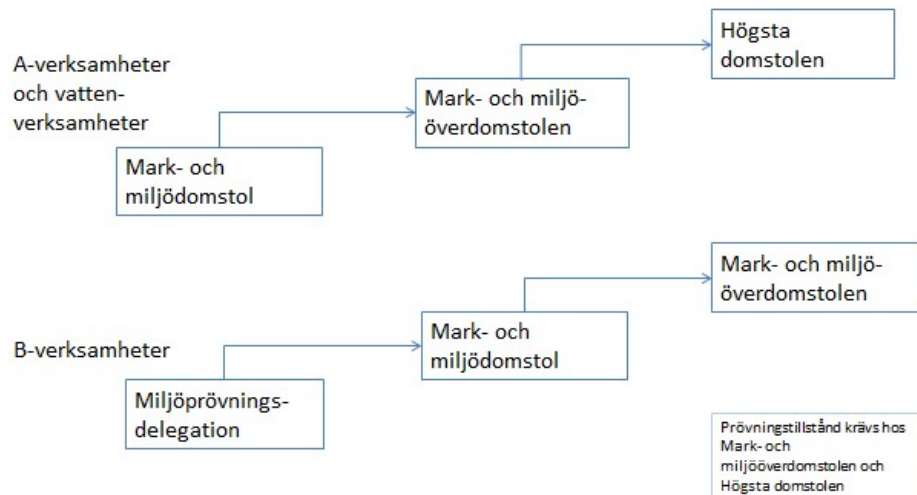
- **Tillståndsplikt A** innebär att det är mark- och miljödomstol som prövar ansökan.
- **Tillståndsplikt B** innebär att det är länsstyrelsen som prövar ansökan. Besluten fattas av miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen.
- **Anmälningssplikt C** innebär att verksamheterna inte får bedrivas utan att vara anmälda till tillsynsmyndigheten (kommunen). C-verksamheter kan dock prövas av länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen om de ingår som en del i en tillståndspliktig verksamhet, om verksamhetsutövaren valt att genomföra en frivillig prövning eller om tillsynsmyndigheten förelagt verksamhetsutövaren att söka tillstånd.

Den statistik i avsnitt 5 avseende miljöfarlig verksamhet som återfinns under rubriken *Mark- och miljödomstolarna respektive Mål som inleddes i mark- och miljödomstol* rör A-verksamheter. Den statistik som återfinns under rubriken *Miljöprövningsdelegationerna respektive Mål som inleddes i miljöprövningsdelegation* gäller B-verksamheter.

Vattenverksamheter är sådana åtgärder som vidtas i ett vattenområde, bortledning av yt- eller grundvatten, tillförsel av vatten för att öka grundvattenmängden eller markavvattning som anges i 11 kap. 2 § miljöbalken. Vattenverksamhet är som huvudregel tillståndspliktig enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstol med undantag för markavvattning. Även en ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som innefattar vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstol, vilket innebär att en ansökan om tillstånd till B-verksamhet kan prövas av mark- och miljödomstolen som första instans.

Tillståndsplikt gäller som huvudregel även för ändringar av tillståndspliktig verksamhet. Vid tillståndspliktig ändring av en miljöfarlig verksamhet finns det, enligt 16 kap. 2 § första stycket miljöbalken, möjlighet att begränsa tillståndet och prövningen till att enbart avse ändringen, genom ett s.k. ändringstillstånd.

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas till mark- och miljödomstol, vars avgöranden i sin tur kan överklagas till Mark- och miljööverdomstolen. När det gäller mål som inleds i mark- och miljödomstol (A-verksamheter och vattenverksamheter) kan Mark- och miljööverdomstolens avgörande överklagas till Högsta domstolen, vilket illustreras i figur 1.

Figur 1. Schematisk figur över instansordningen

3.2.2 Förfarandet vid en tillståndsprövning

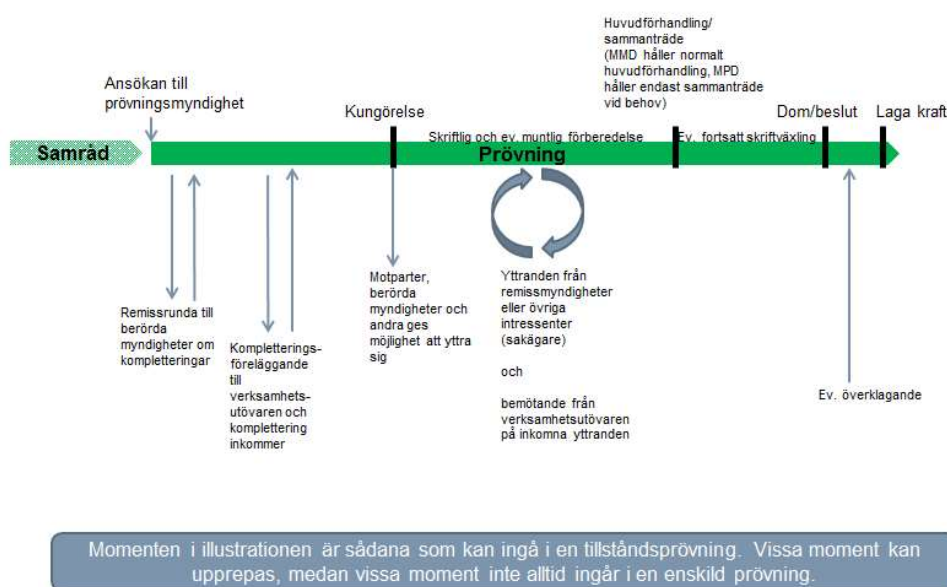
Förfarandet vid en tillståndsprövning regleras huvudsakligen i 22 kap. miljöbalken, men även i bland annat rättegångsbalken (1942:740) och förvaltningslagen (1986:223). Bestämmelser finns bland annat om tillståndsansökans och tillståndsbeslutets innehåll, kungörelse, kommunikation med myndigheter, enskilda och miljöorganisationer samt om huvudförhandling och syn.

Innan en ansökan om tillstånd lämnas in ska verksamhetsutövaren samråda med myndigheter, berörda enskilda och eventuellt allmänhet och andra intressenter. Därefter tas en miljökonsekvensbeskrivning fram. Regler om krav på upprättande av och innehåll i miljökonsekvensbeskrivningar och annat beslutsunderlag samt om samråd finns bland annat i 6 kap. miljöbalken.

När en ansökan kommer in till prövningsmyndigheten kan handlingarna sändas ut på en så kallad kompletteringsrunda där berörda myndigheter ges tillfälle att yttra sig över om ansökan behöver kompletteras, se figur 2. En sådan kompletteringsrunda är inte obligatorisk, men förekommer i de flesta tillståndsprövningar. Om prövningsmyndigheten anser att ansökan är ofullständig, föreläggs sökanden att komplettera ansökan med risk för att den annars kan avvisas. När ansökan är komplett och kan tas upp till prövning kungörs ansökan och remitteras till berörda myndigheter och sakägare för yttrande. Om synpunkter på ansökan kommer in får sökanden möjlighet att bemöta dessa. Efter eventuell ytterligare skriftväxling eller muntlig förberedelse håller domstolen som huvudregel huvudförhandling med eventuell syn. Även miljöprövningsdelegationen kan hålla sammanträde och syn, men vanligtvis avslutas ärendet utan sammanträde. Prövningen avslutas genom att

prövningsmyndigheten meddelar ett avgörande genom dom eller beslut. Sökanden eller annan som berörs av avgörandet kan överklaga domen eller beslutet om den är missnöjd med utgången. Prövningsmyndigheten kan vid meddelande av tillstånd besluta att skjuta upp en villkorsfråga under en provotid.

För tillståndsprövning av vattenverksamhet finns vissa särskilda regler, bland annat om vad ansökan ska innehålla, särskilda förutsättningar för tillstånd och vad en dom ska innehålla. Processen för tillståndsprövningen motsvarar emellertid i huvudsak prövningen av miljöfarlig verksamhet.

Figur 2. Schematisk figur över olika steg i tillståndsprövningen

3.3 Felkällor

Det här är den femte gången som en sammanställning av handläggningstider för miljötillståndsprövningen redovisas. För en långsiktigt konsekvent rapportering av hög kvalitet krävs ett löpande utvecklingsarbete. Det är samtidigt av vikt att överväga vilka förändringar som görs så att jämförbarheten inte går förlorad.

Kvalitetshöjning av statistiken sker löpande genom att de uppgifter som antingen är nya för domstolar och länsstyrelser att registrera i handläggning eller som registreras på ett nytt sätt hanteras alltmer konsekvent och komplett. Det gäller bland annat datum för kungörelse, notering av överklagandeparter och redovisning utifrån verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen. En redogörelse för kvarstående felkällor följer härnäst. Domstolsverket och länsstyrelserna redogör även för felkällor i bilaga 1 och 2.

Bortfall

I underlagen från Domstolsverket och länsstyrelserna återges statistiken avseende miljöfarlig verksamhet också fördelad utifrån huvudkod enligt miljöprövningsförordningen, MPF-koder. I dessa delar finns bortfall då huvudkod inte har kunnat anges för samtliga ärenden^{6 7}.

Under 2023 redovisade MÖD inga mål, varken avseende miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet, som gällde ansökan om ändringstillstånd med mark- och miljödomstol som första instans. Detsamma gäller för redovisningen för 2022 och även för 2021. Domstolsverket har tidigare bekräftat att avsaknaden av avgjorda mål om ändringstillstånd i MÖD sannolikt är felaktig. Enligt Domstolsverket introducerades koden för måltypen ändringstillstånd vid redovisningen 2020. För de mål som gäller ändringstillstånd och som inleddes innan målkoden introducerades har troligen en annan målkod använts i registreringen av målen.⁸ Under 2024 har det registrerats ett mål avseende ändringstillstånd som avgjorts av MÖD.

Mätfel

När det gäller redovisningen av överklagandeparter för 2024 noterar länsstyrelserna att det kan finnas fler överklagandeparter än vad underlaget visar.⁹ Länsstyrelserna har nationella riktlinjer om att ett ärende ska registreras för varje inkommen överklagandeskrivelse, innebärande att om flera personer och/eller organisationer överklagar samma beslut ska det registreras lika många ärenden. Länsstyrelserna anger dock att det eventuellt finns län som inte följer riktlinjerna. Det innebär att statistiken gällande parter inte blir korrekt vid jämförelser, då det i vissa fall registreras ett överklagningsärende som innehåller alla överklagningar och statistiken därmed endast redovisar en part.¹⁰

Tolkningsfel

Domstolsverket beskriver att det för ett mål som återförvisats från Mark- och miljödomstolen eller Högsta domstolen till en underrätt, som sedan fortsätter handläggningen, inte är möjligt att följa den totala handläggningstiden för prövningen. Handläggningstiden för sådana mål omfattar inte den återupptagna prövningen, varför dessa mål har en längre handläggningstid än vad statistiken framställer. Återförvisade mål noteras i stället som ett nytt mål vid en mark- och miljödomstol. Andelen återförvisade ansökningsmål från MÖD, exklusive mål avseende villkorsändring, uppskattas av Domstolsverket variera mellan cirka 2,4 – 5 procent sedan 2020. Domstolsverket uppger även att vilandeförklarade mål

⁶ Se bilaga 1, Domstolsverket (2025). *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*, sida 2.

⁷ Länsstyrelserna (2024). *Statistikredovisning för regeringsuppdrag "Samlad statistik för miljöstillståndsprövning"*, sida 31.

⁸ Naturvårdsverket (2022). Redovisning av regeringsuppdrag från regeringsbeslut (M2022/00161): *Uppdrag att samla in och analysera statistik för miljöstillståndsprövningen för år 2021*, sida 10.

⁹ Se bilaga 2, Länsstyrelserna (2025). *Statistikredovisning för regeringsuppdrag "Samlad statistik för miljöstillståndsprövning"*, sida 19.

¹⁰ Länsstyrelserna (2024). *Statistikredovisning "Samlad statistik för miljöstillståndsprövning"*, sida 37.

är sällsynta men att de kan förekomma i statistiken.¹¹ Vilandeförklaring bidrar till längre handläggningstider eftersom tiden som ett mål är vilandeförklarat räknas in i tiden från inkommandedag till första deldom.

När det gäller verksamhetskod för miljöfarlig verksamhet, MPF-koder, redogör länsstyrelserna för att en kvalitetsbrist uppstår avseende dessa till följd av att uppgiften hämtas ur anläggningsregister/handläggarsöd där uppgifterna inte ändras omgående när ett beslut har fattats avseende en anläggning utan först då tillståndet har tagits i anspråk och detta har registrerats av tillsynshandläggaren.¹² Omfattningen av felet är inte känd.

¹¹ Se bilaga 1, Domstolsverket (2025). *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*, sida 3.

¹² Se bilaga 2, Länsstyrelserna (2025). *Statistikredovisning för regeringsuppdrag "Samlad statistik för miljötillståndsprövning"*, sida 18.

4. Resultat

Statistiken för miljötillståndsprövningen redogör för antal mål och ärenden samt handläggningstid för:

- mål om tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet som prövas av mark- och miljödomstol,
- ärenden om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av miljöprövningsdelegation, samt
- överklagade mål om tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet.

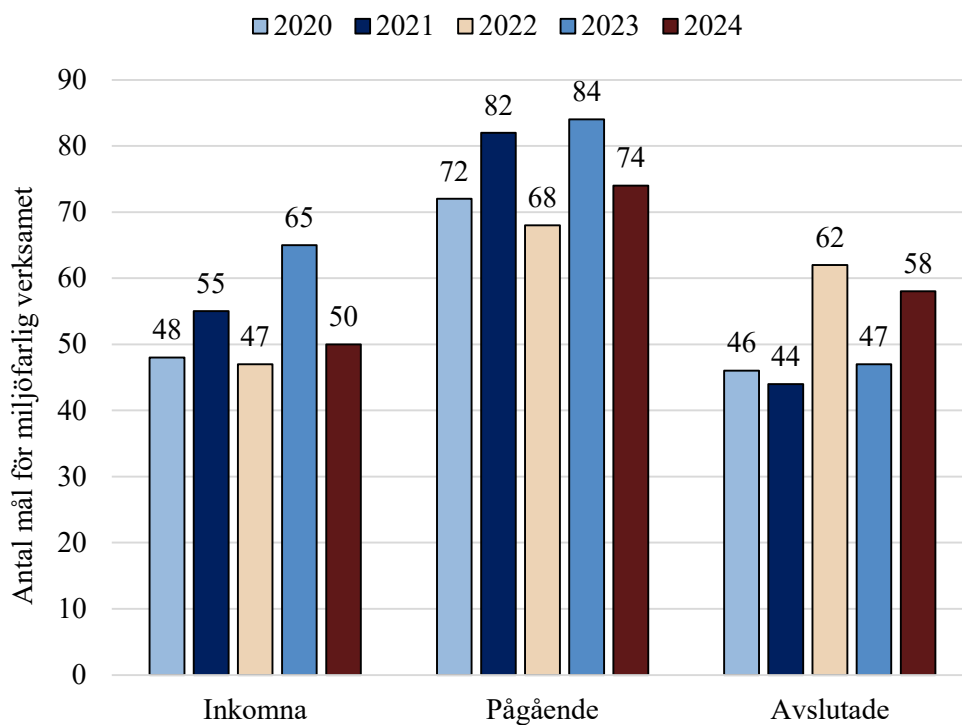
Under resultatavsnittet redogörs inledningsvis kort för ärendebalanserna, följt av en redogörelse för antalet mål och ärenden samt handläggningstiden för ansökan om tillstånd, ändringstillstånd och villkorsändring i första instans. Därefter presenteras en sammanställning av handläggningstidens fördelning – från ansökan till kungörelse och från kungörelse till avgörande. Efterföljande avsnitt redogör för handläggningstid för miljöfarlig verksamhet utifrån fördelning på verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen. Sedan behandlas handläggningstid för industriutsläppsverksamheter och Sevesoverksamheter samt skillnader i handläggningstid för olika slags vattenverksamheter. Avslutningsvis redovisas handläggningstider för överklagade mål och ärenden samt uppgifter om överklagandepart.

4.1 Mål- och ärendebalans

I det här avsnittet redovisas först mark- och miljödomstolarnas målbalans för mål om tillstånd och ändringstillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet, följt av en redogörelse av ärendebalansen för ansökan om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2020 – 2024. Pågående mål och ärenden är de som inte har fått ett slutligt avgörande vid utgången av respektive år.

Mark- och miljödomstolarna

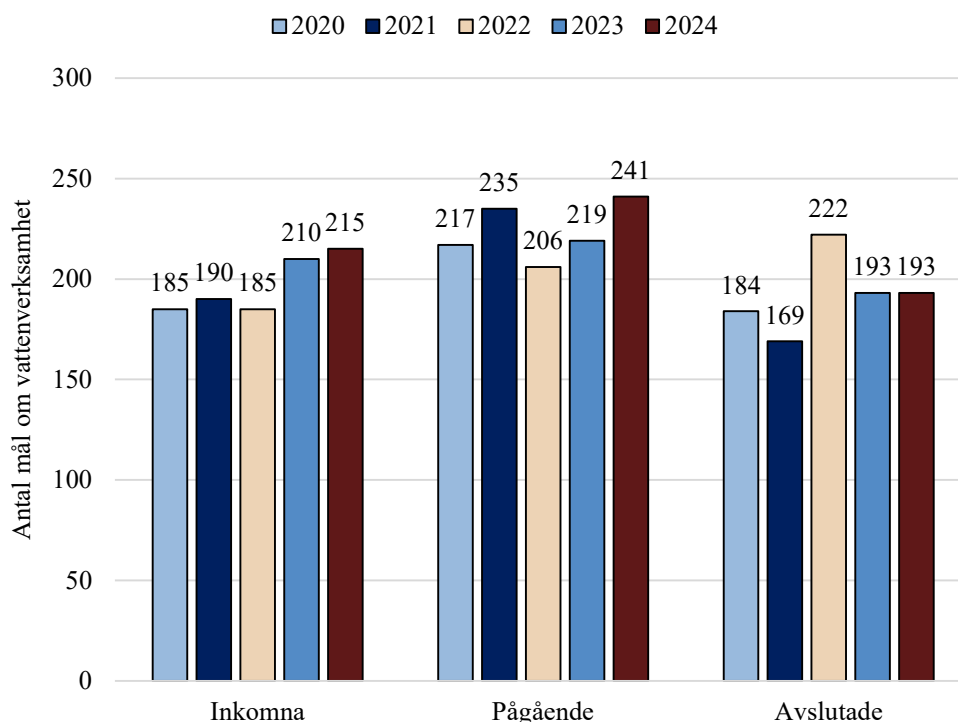
Under 2024 inkom totalt 50 mål om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet till landets mark- och miljödomstolar. Vid utgången av 2024 hade mark- och miljödomstolarna 74 pågående mål i balans. Mark- och miljödomstolarna meddelade ett första avgörande för 58 mål om ansökan om tillstånd och ändringstillstånd under 2024.

Figur 3. Målbalans för ansökan om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarliga verksamheter hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Under 2024 inkom totalt 215 mål om tillstånd för vattenverksamhet till landets mark- och miljödomstolar. Vid utgången av 2024 pågick, i mark- och miljödomstolarna, 241 mål som inte hade nått ett avgörande. Mark- och miljödomstolarna meddelade ett första avgörande för 193 mål under 2024.

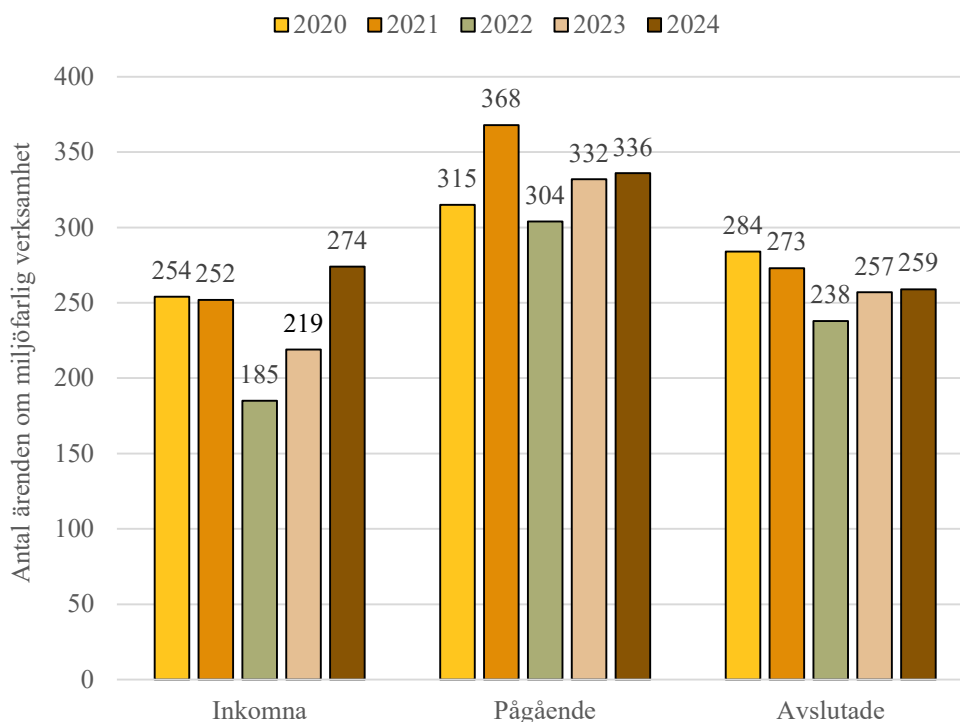

Figur 4. Målbalans för ansökan om tillstånd och ändringstillstånd av vattenverksamheter hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

Under 2024 inkom totalt 274 ärenden om tillstånd och ändringstillstånd till miljöprövningsdelegationerna. Vid utgången av 2024 hade miljöprövningsdelegationerna 336 pågående ärenden i balans. Miljöprövningsdelegationerna meddelade ett första avgörande för 259 mål under 2024.

Figur 5. Ärendebalans för ansökan om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2020 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.2 Andel beviljade ansökningar

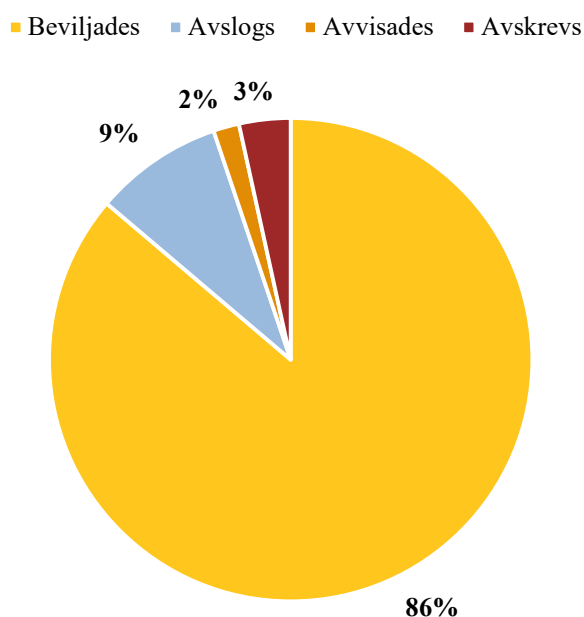
I statistiken ingår ärenden som fått tillstånd samt ärenden som fått avslag, avskrivits eller avvisats. Det innebär att:

- En ansökan *avslås* om det, vid en prövning i sak, kommer fram att det inte finns förutsättningar för att ge tillstånd.
- En ansökan *avvisas* om det är sådana brister i underlaget att det inte bedöms vara möjligt att gå vidare till en prövning i sak eller om den aktuella instansen inte är behörig att pröva den typen av ansökningar.
- En ansökan *avskrivs* om verksamhetsutövaren väljer att återkalla sin ansökan.

I detta avsnitt redovisas andelen mål där tillstånd beviljats respektive inte beviljats för ansökningar om tillstånd och ändringstillstånd, för miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet som har avgjorts av mark- och miljödomstolarna, och för ansökningar om miljöfarlig verksamhet som har avgjorts av miljöprövningsdelegationerna, under 2024.

Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 meddelade mark- och miljödomstolarna ett första avgörande för 58 mål om ansökan om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet. Av dessa 58 mål fick 50 ett beslut som innebär att tillstånd beviljades, 5 ansökningar avslogs, 1 ansökan avvisades och 2 avskrevs, den procentuella fördelningen redovisas i figur 6.

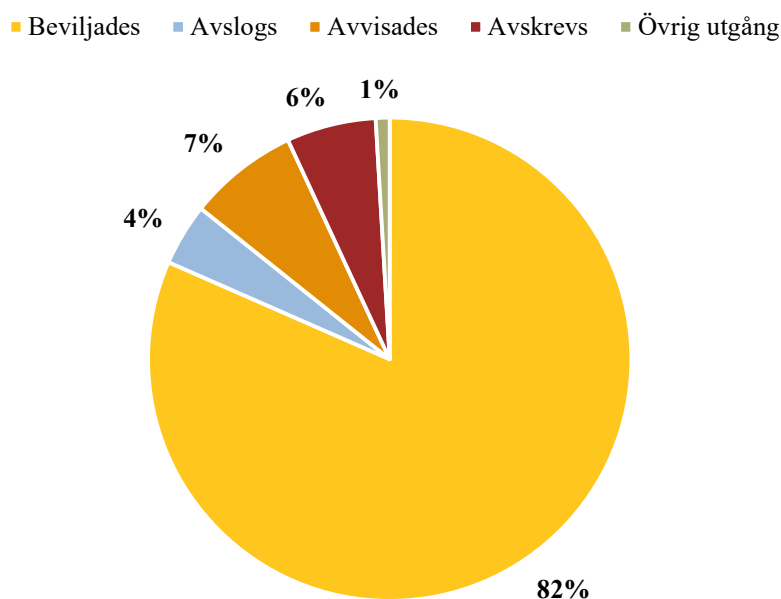

Figur 6. Andel beviljade, avslagna, avvisade och avskrivna ansökningar i första instans om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet hos mark- och miljödomstolarna under 2024.

Källa: Domstolsverket

Under 2024 meddelade mark- och miljödomstolarna ett första avgörande för 193 mål om ansökan om tillstånd och ändringstillstånd för vattenverksamhet. Av dessa 193 mål fick 177 ett beslut som innebär att tillstånd beviljades, 9 ansökningar avslogs, 16 ansökningar avvisades, 13 avskrevs och 2 fick en övrig utgång¹³, den procentuella fördelningen redovisas i figur 7.

¹³ Mål som inte kan sorteras in under någon av dessa fyra kategorier redovisas som "övrig utgång". Detta för att fånga upp t.ex. felregistreringar av utgång i domstolarnas mål- och ärendehanteringssystem Vera eller då domstolen överlämnat ansökningar som getts in till fel forum. Se bilaga 1, Domstolsverket (2025), *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*, sida 1.

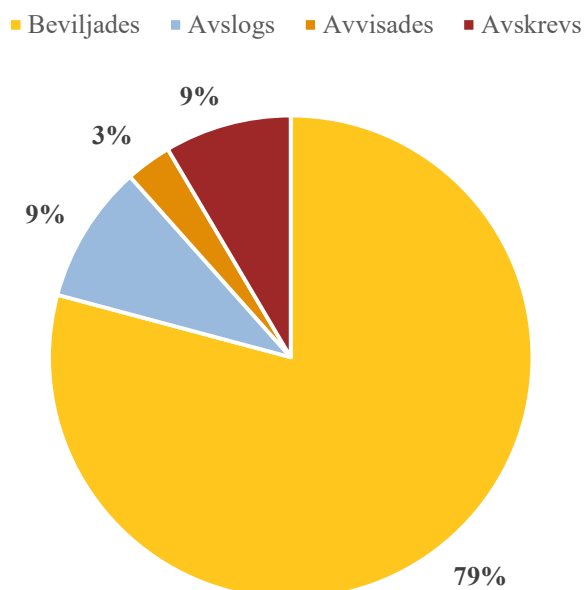
Figur 7. Andel beviljade avslagna, avvisade och avskrivna ansökningar i första instans om tillstånd och ändringstillstånd för vattenverksamhet hos mark- och miljödomstolarna under 2024

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

Under 2024 meddelade miljöprövningsdelegationerna ett första avgörande för 259 ärenden om ansökan om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet. Av dessa 259 ärenden fick 205 ett beslut som innebär att tillstånd beviljades, 24 ansökningar avslogs, 8 ansökningar avvisades och 22 avskrevs, den procentuella fördelningen redovisas i figur 8.¹⁴

¹⁴ Årets redovisning i denna del avser endast ärenden om ansökan om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet. Tidigare år har redovisningen omfattat fler ärendetyper. Ändringen sker för att uppdraget att redovisa statistiken har förändrats.

Figur 8. Andel beviljade, avslagna, avvisade och avskrivna ansökningar i första instans om tillstånd och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2024.

Källa: Länsstyrelserna

4.3 Ansökan om tillstånd

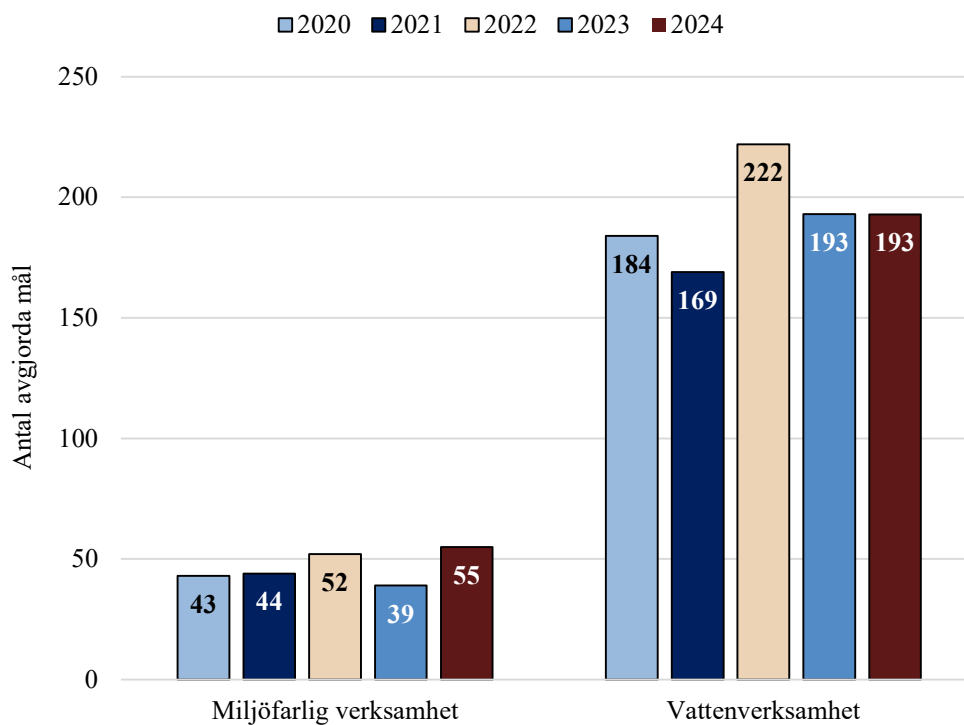
Ansökningar om nytt tillstånd för miljöfarliga verksamheter avser såväl nyetableringar som befintliga verksamheter. Även vattenverksamheter som prövas i domstol i första instans ingår i underlaget.

Avsnittet inleds med en redogörelse för antalet mål och ärenden som rör ansökan om tillstånd, för miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet som avgjorts av mark- och miljödomstol, eller miljöprövningsdelegation som första instans, under 2020 – 2024. Detta följs av en beskrivning av handläggningstiden för dessa mål och ärenden.

4.3.1 Antal mål och ärenden

Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna som första instans 55 mål om ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet samt 193 mål om ansökan om tillstånd för vattenverksamhet.

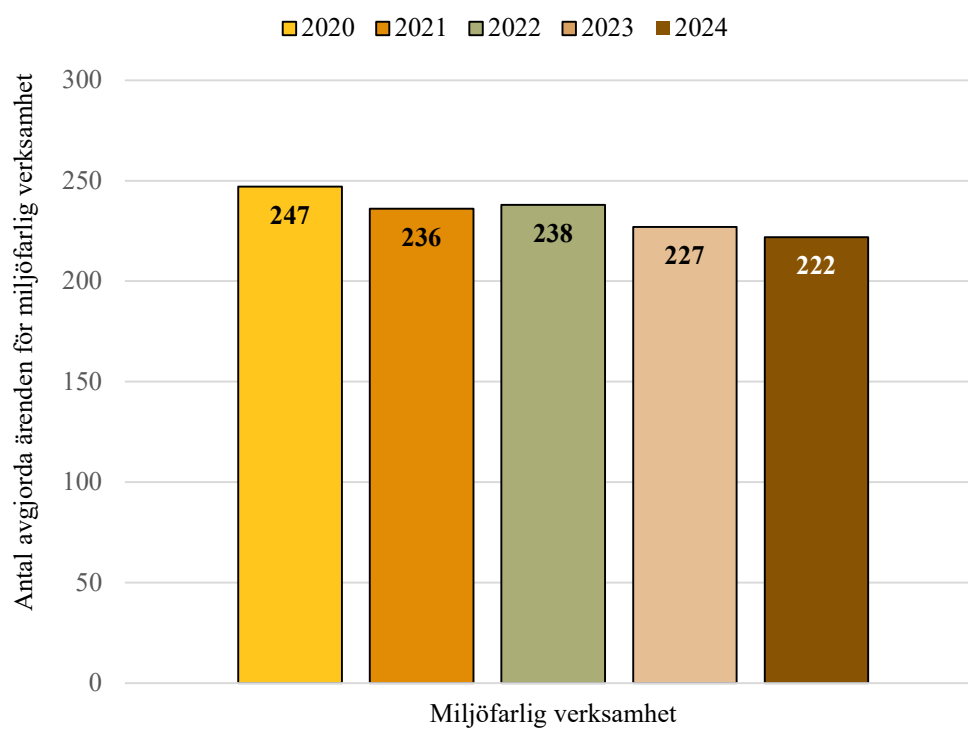

Figur 9. Antal avgjorda mål i första instans för ansökningar om tillstånd för miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

Under 2024 avgjorde miljöprövningsdelegationerna totalt 222 ärenden som gällde ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet.

Figur 10. Antal beslutade ärenden i första instans för ansökningar om tillstånd för miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2020 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.3.2 Handläggningstid

Mark- och miljödomstolarna

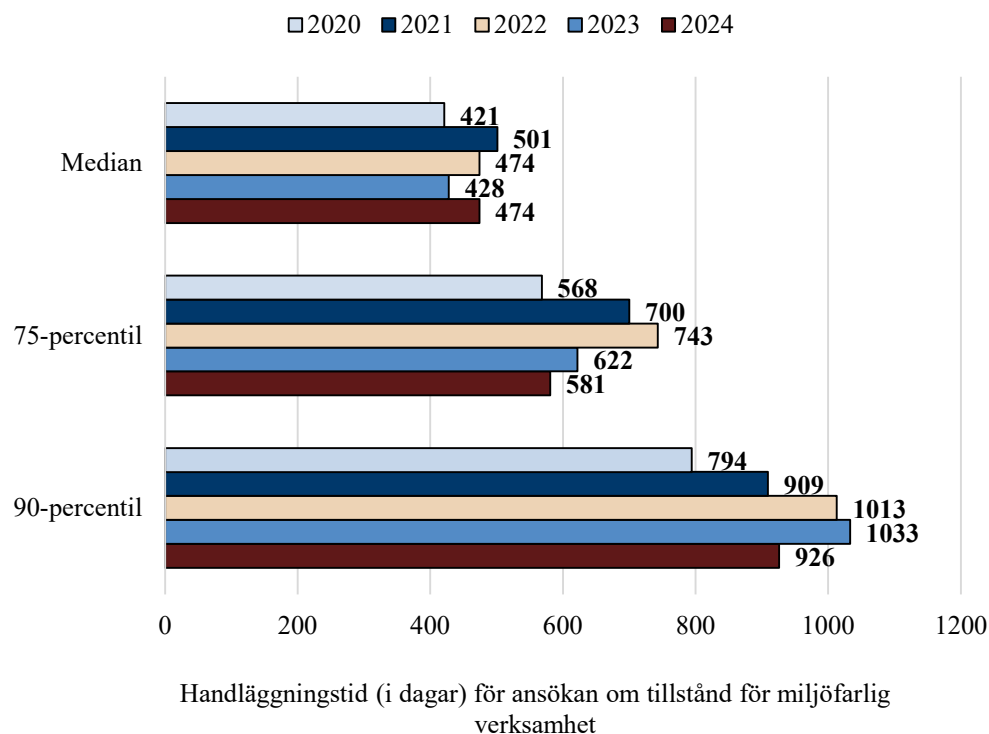
Handläggningstiden i första instans avser antalet förflutna dagar från det att en tillståndsansökan inkommit till dess att en första dom eller beslut meddelats. Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna 55 mål som gällde ansökningar om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Handläggningstiden för dessa mål hade en spridning mellan 78 dagar och 1 343 dagar.

Medianen för handläggningstiden var 474 dagar. Tre fjärdedelar av målen hade fått ett avgörande efter som mest 581 dagar. För 90 procent av målen var handläggningstiden som mest 926 dagar.

Handläggningstid för ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	55	474	581	926
2023	39	428	622	1033
2022	52	474	743	1013
2021	44	501	700	909
2020	43	421	568	794

Tabell 1. Antal avgjorda mål i första instans för ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Figur 11. Handläggningstid (i dagar) för ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

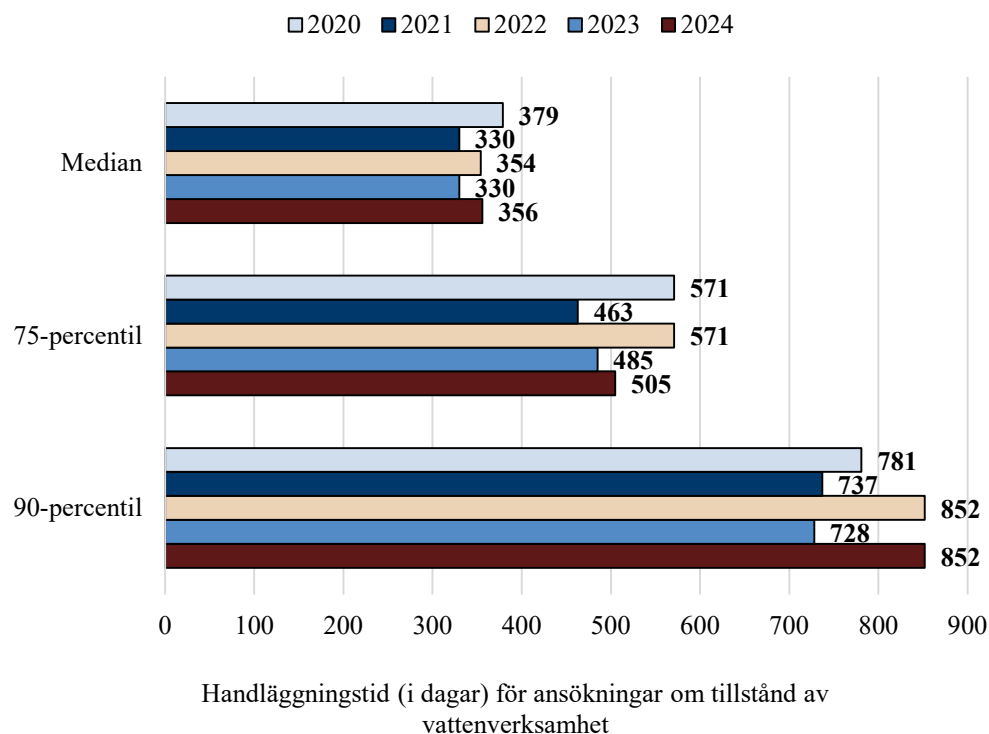
Källa: Domstolsverket

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna 193 mål avseende ansökan om tillstånd till vattenverksamhet i första instans. Handläggningstiden för dessa mål hade en spridning mellan 3 dagar och 2 166 dagar. Medianen för handläggningstiden var 356 dagar. Tre fjärdedelar av målen avgjordes på som mest 505 dagar och 90 procent av målen hade en handläggningstid inom 852 dagar.

Handläggningstid för ansökningar om tillstånd för vattenverksamhet				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	193	356	505	852
2023	193	330	485	728
2022	222	354	571	852
2021	169	330	463	737
2020	184	379	571	781

Tabell 2. Antal avgjorda mål i första instans för ansökningar om tillstånd till vattenverksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Figur 12. Handläggningstid (i dagar) för ansökningar om tillstånd till vattenverksamhet hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

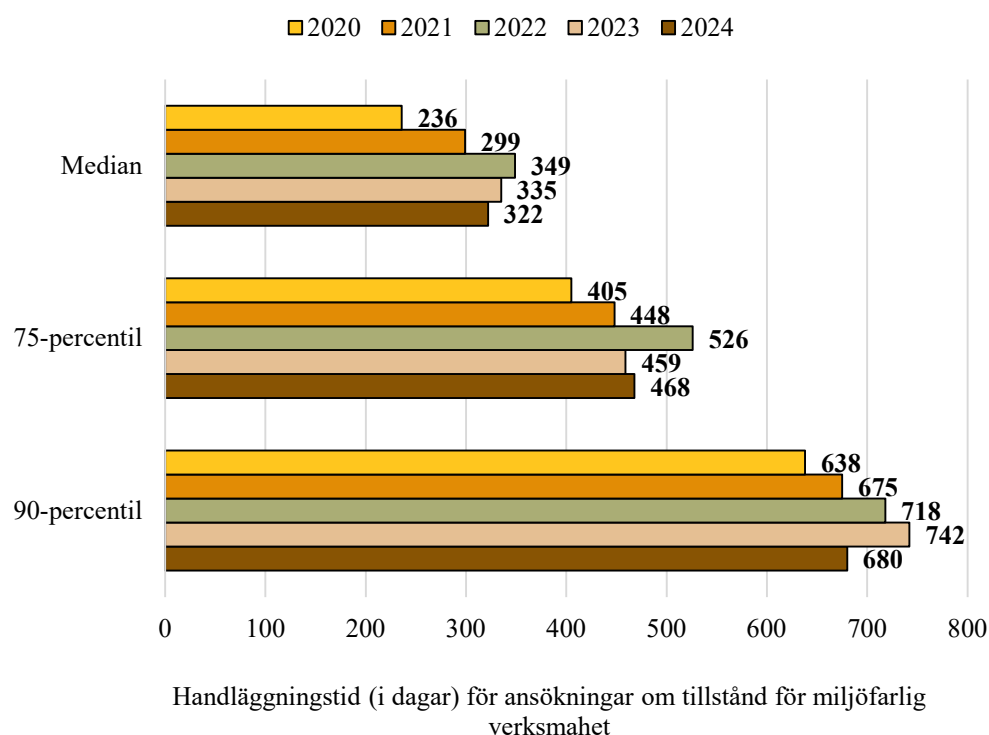
Under 2024 avgjorde miljöprövningsdelegationerna som första instans totalt 222 ärenden avseende ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet. Handläggningstiden för ärendena hade en spridning mellan 8 dagar och 3 048 dagar. Länsstyrelserna har uppgett att maxvärdet avser ett ärende om tillstånd för en ytbehandlingsverksamhet. Ansökan hade till en början stora brister och sökanden begärde flera långa anstånd med att komma in med kompletteringar. På grund av kompletteringarna behövde ansökan kungöras på nytt.¹⁵ Medianen för handläggningstiden var 322 dagar. Tre fjärdedelar av ärendena avgjordes på som mest 468 dagar och 90 procent av ärendena hade en handläggningstid inom 680 dagar.

¹⁵ Se bilaga 2, Länsstyrelserna (2025). Statistikredovisning "Samlad statistik för miljötillståndsprövning", sida 13.

Handläggningstid för ansökningar om tillstånd för miljöfarlig verksamhet				
År	Antal ärenden	Median	75-percentil	90-percentil
2024	222	322	468	680
2023	227	335	459	742
2022	238	349	526	718
2021	236	299	448	675
2020	247	236	405	638

Tabell 3. Antal beslutade ärenden i första instans för ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos miljöprövningsdelegationerna under 2020 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

Figur 13. Handläggningstid (i dagar) för ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2020 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.4 Ändringstillstånd

Vid ändring av en miljöfarlig verksamhet får tillståndet begränsas till att enbart avse ändringen, så kallat ändringstillstånd.¹⁶ Prövningens omfattning påverkar handläggningstiden. I tidigare års statistikredovisningar har inte antalet beslutade ändringstillstånd i mark- och miljödomstol kunnat redovisas på ett korrekt sätt, varför dessa uppgifter endast redovisas från år 2022.¹⁷

¹⁶ Se 16 kap. 2 a § miljöbalken.

¹⁷ Naturvårdsverket (2022). Redovisning av regeringsuppdrag från regeringsbeslut (M2022/00161): *Uppdrag att samla in och analysera statistik för miljöstillståndsprövningen för år 2021*, sida 24.

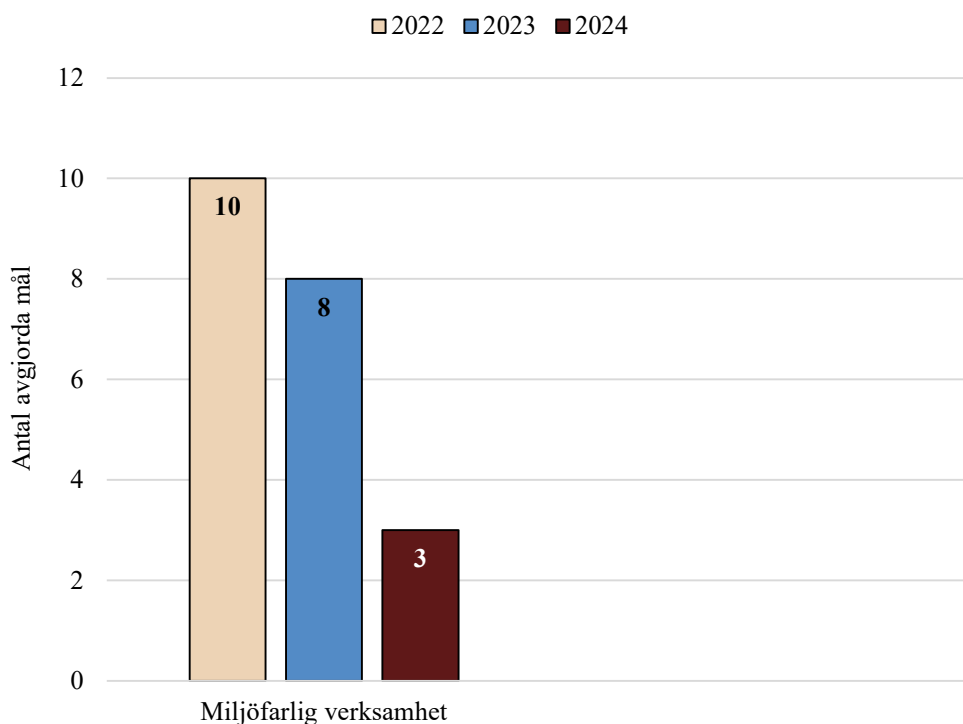
Avsnittet inleds med en redogörelse för antalet mål och ärenden som rör ansökan om ändringstillstånd, för miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet som avgjorts av mark- och miljödomstol, som första instans, under 2022 – 2024. Sedan följer en redogörelse över ansökningar av ändringstillstånd till miljöfarlig verksamhet som avgjorts av miljöprövningsdelegation under 2021 – 2024. Detta följs av en beskrivning av handläggningstiden för dessa mål och ärenden

4.4.1 Antal mål och ärenden

Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna som första instans 3 mål om ansökan om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet.

Under 2022 - 2024 avgjordes inga mål avseende vattenverksamhet som gällde ansökan om ändringstillstånd med mark- och miljödomstol som första instans.

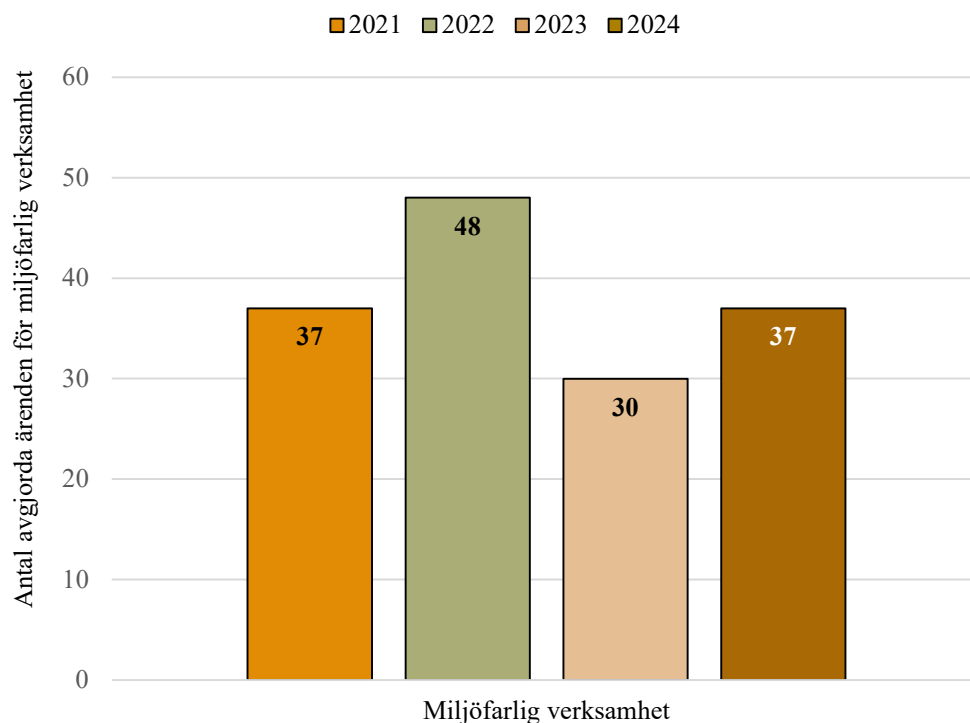

Figur 14. Antal avgjorda mål i första instans för ansökningar om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet hos mark- och miljödomstolarna under 2022 – 2024

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

Under 2024 avgjorde miljöprövningsdelegationerna 37 ärenden avseende ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet.

Figur 15. Antal beslutade ärenden i första instans för ansökningar om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.4.2 Handläggningstid

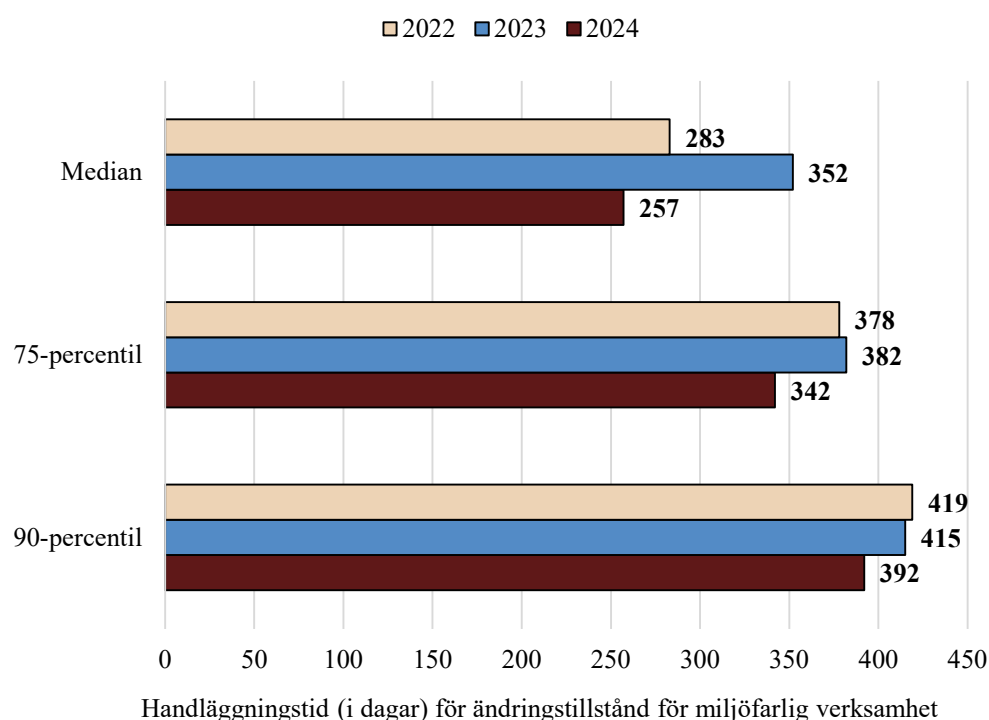
Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna 3 mål om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet. Handläggningstiden för dessa mål i första instans hade en spridning mellan 149 dagar och 426 dagar. Medianen för handläggningstiden var 257 dagar. Tre fjärdedelar av målen avgjordes på som mest 342 dagar och 90 procent av målen hade en handläggningstid inom 392 dagar.

Handläggningstid för ändringstillstånd till miljöfarlig verksamhet				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	3	257	342	392
2023	8	352	382	415
2022	10	283	378	419

Tabell 4. Antal avgjorda mål i första instans för ändringstillstånd till miljöfarlig verksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2022 – 2024

Källa: Domstolsverket

Figur 16. Handläggningstid (i dagar) för ansökningar om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet hos mark- och miljödomstolarna under 2022 – 2024

Källa: Domstolsverket

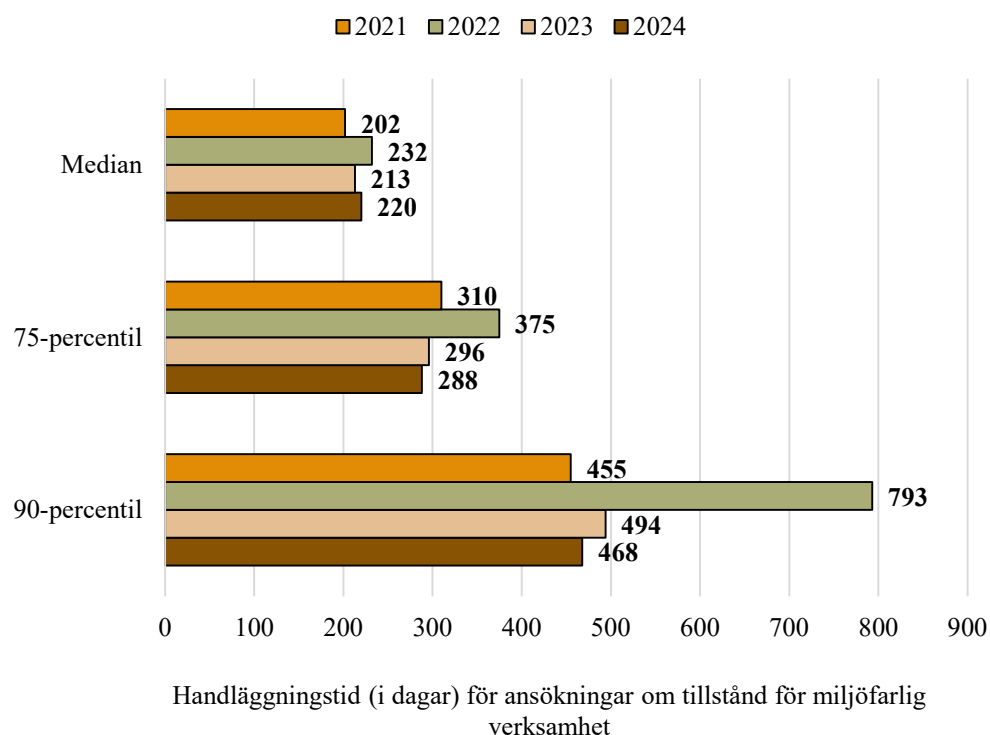
Miljöprövningsdelegationerna

Under 2024 avgjorde miljöprövningsdelegationerna 37 ärenden avseende ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet. Handläggningstiden för dessa ärenden hade en spridning mellan 21 dagar och 791 dagar. Medianen för handläggningstiden var 220 dagar. Tre fjärdedelar av ärendena avgjordes på som mest 288 dagar och 90 procent av ärendena hade en handläggningstid inom 468 dagar.

Handläggningstid för ändringstillstånd av miljöfarlig verksamhet				
År	Antal ärenden	Median	75-percentil	90-percentil
2024	37	220	288	468
2023	30	213	296	494
2022	48	232	375	793
2021	37	202	310	455

Tabell 5. Antal beslutade ärenden i första instans för ändringstillstånd av miljöfarlig verksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos miljöprövningsdelegationerna under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

Figur 17. Handläggningstid (i dagar) för ansökningar om ändringstillstånd till miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.5 Villkorsändring

Innehavaren av ett tillstånd får ansöka om ändring eller upphävande av villkor i tillståndet.¹⁸ Sådana ansökningar redovisas under kategorin villkorsändringar.

Avsnittet redogör inledningsvis för antalet mål och ärenden som rör villkorsändring, för miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet som avgjorts av mark- och miljödomstol, eller miljöprövningsdelegation som första instans,

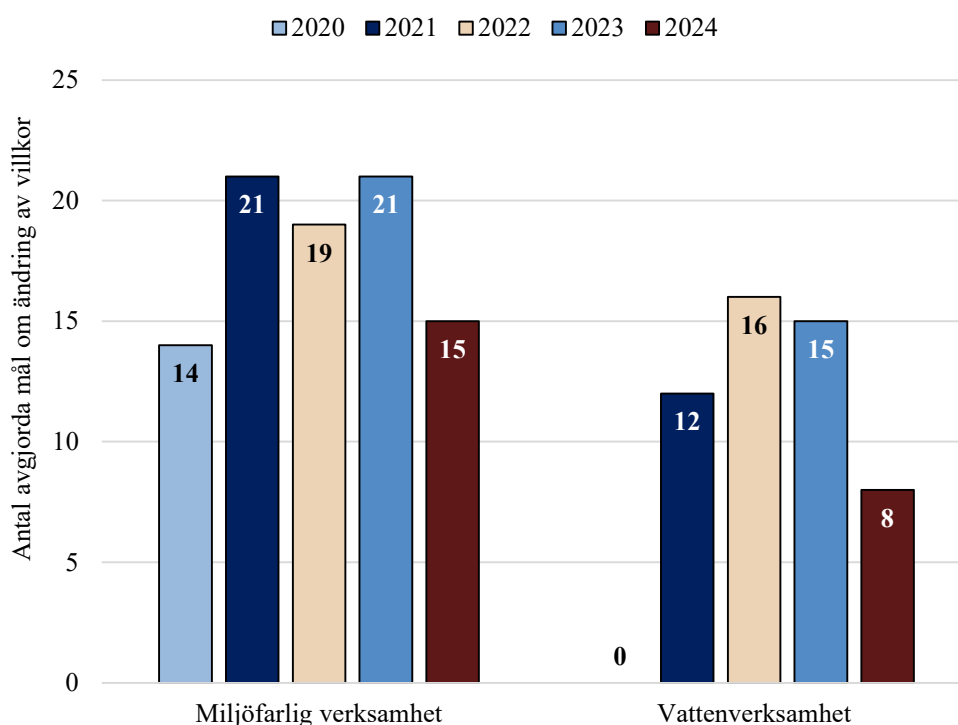
¹⁸ Se 24 kap. 13 § miljöbalken.

under 2020 – 2024. Detta följs av en beskrivning av handläggningstiden för dessa mål och ärenden.

4.5.1 Antal mål och ärenden

Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna som första instans 15 mål om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet samt 8 mål om villkorsändring för vattenverksamhet.

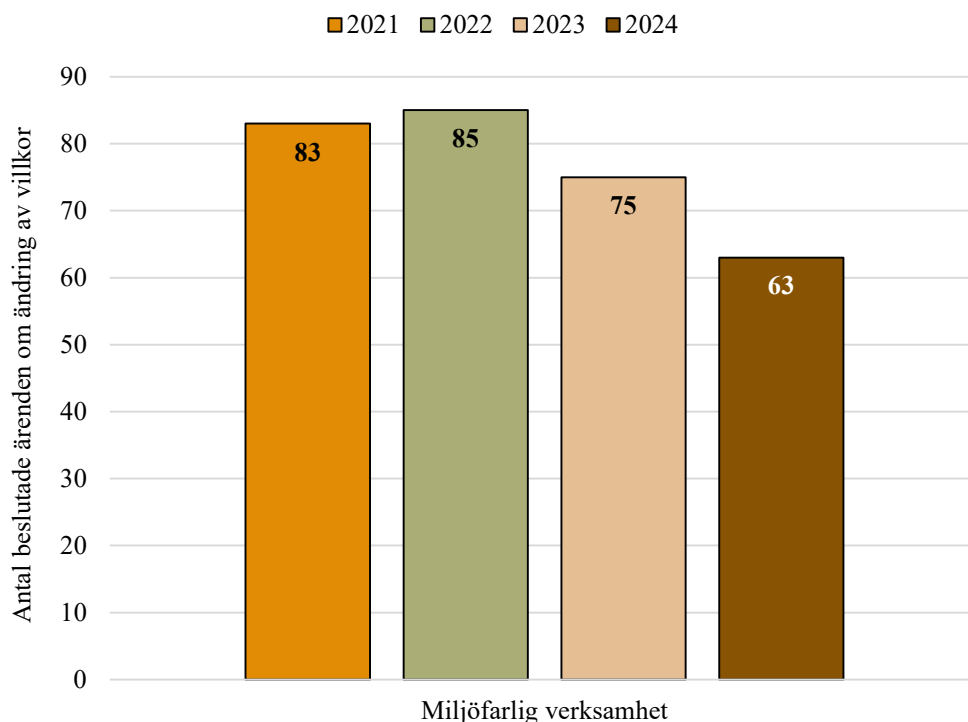
Figur 18. Antal avgjorda mål i första instans om ändring av villkor i medgivet tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024.

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

Miljöprövningsdelegationerna avgjorde som första instans totalt 63 ärenden om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet under 2024. För år 2020 ingick inte ärendetypen ”villkorsändring” i redovisningen, vilket är anledningen till att endast åren 2021 – 2024 redovisas i figur 19.¹⁹

¹⁹ Länsstyrelserna (2023). *Statistikredovisning för regeringsuppdrag ”Samlad statistik för miljöstillståndsprovning”*, sida 15.

Figur 19. Antal beslutade ärenden i första instans om ändring av villkor i medgivet tillstånd till miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.5.2 Handläggningstid

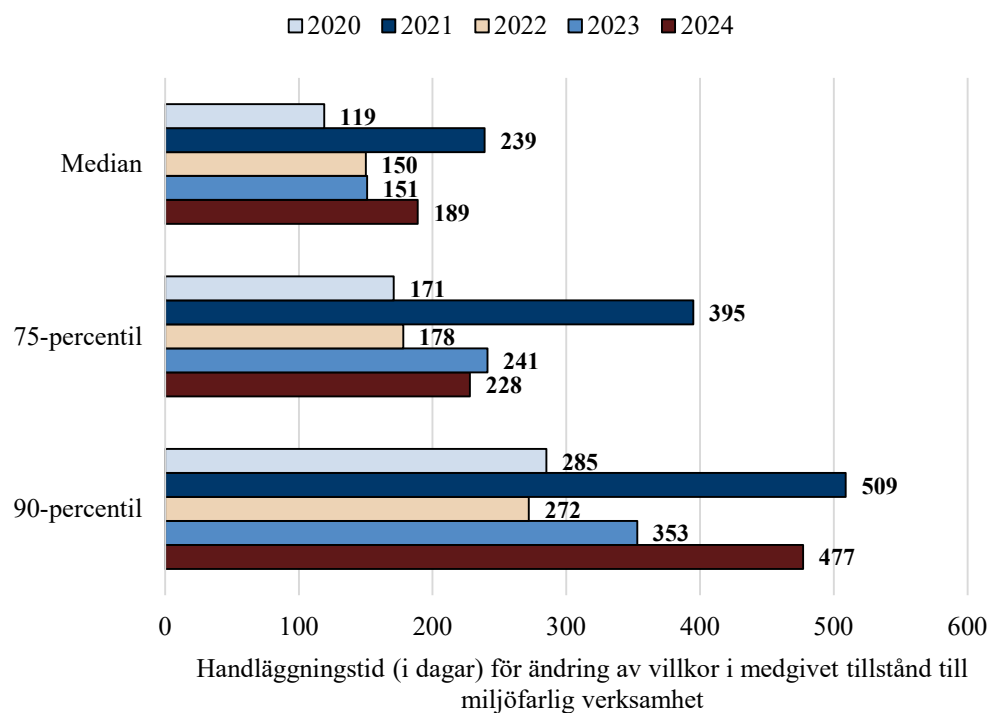
Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna 15 mål om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet. Handläggningstiden för dessa mål i första instans hade en spridning mellan 2 dagar och 607 dagar. Medianen för handläggningstiden var 189 dagar. Tre fjärdedelar av målen avgjordes på som mest 228 dagar och 90 procent av målen hade en handläggningstid inom 477 dagar.

Handläggningstid för mål om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	15	189	228	477
2023	21	151	241	353
2022	19	150	178	272
2021	21	239	395	509
2020	14	119	171	285

Tabell 6. Antal avgjorda mål i första instans om ändring av villkor i medgivet tillstånd till miljöfarlig verksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Figur 20. Handläggningstid (i dagar) för ändring av villkor i medgivet tillstånd till miljöfarlig verksamhet hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna 8 mål om villkorsändring för vattenverksamhet. Handläggningstiden för dessa mål i första instans hade en spridning mellan 5 dagar och 662 dagar. Medianen för handläggningstiden var 165 dagar. Tre fjärdedelar av målen avgjordes på som mest 381 dagar och 90 procent av målen hade en handläggningstid inom 587 dagar.

Handläggningstid för mål om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	8	165	381	587
2023	15	180	198	358

Tabell 7. Antal avgjorda mål i första instans om ändring av villkor i medgivet tillstånd till vattenverksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2023 – 2024

Miljöprövningsdelegationerna

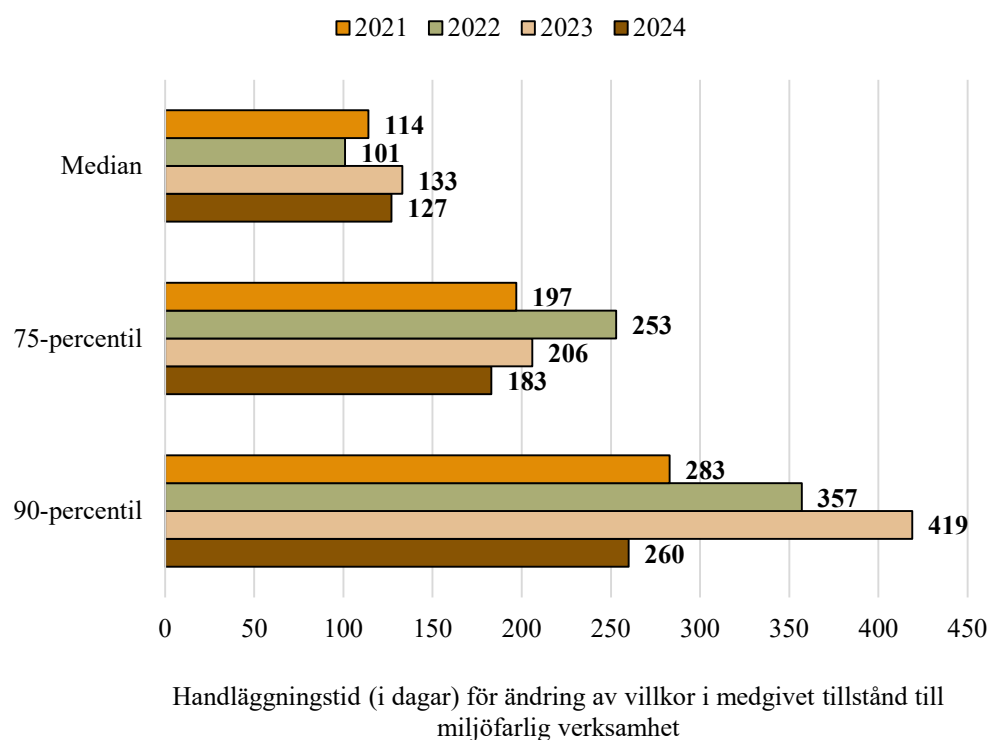
Under 2024 avgjorde miljöprövningsdelegationerna totalt 63 ärenden om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet. Handläggningstiden för dessa ärenden hade en spridning mellan 23 dagar och 573 dagar. Medianen för

handläggningstiden var 127 dagar. Tre fjärdedelar av ärendena avgjordes på som mest 183 dagar och 90 procent av ärendena hade en handläggningstid inom 260 dagar.

Handläggningstid för ärenden om villkorsändring				
År	Antal ärenden	Median	75-percentil	90-percentil
2024	63	127	183	260
2023	75	133	206	419
2022	85	101	253	357
2021	83	114	197	283

Tabell 8. Antal beslutade ärenden i första instans om ändring av villkor i medgivet tillstånd för miljöfarlig verksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos miljöprövningsdelegationerna under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

Figur 21. Handläggningstid (i dagar) för ändring av villkor i medgivet tillstånd till miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.6 Olika typer av miljöfarliga verksamheter

Vissa miljöfarliga verksamheter och åtgärder omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt enligt miljöbalken. Vilka slags verksamheter och åtgärder som kräver tillstånd eller anmälan framgår av miljöprövningsförfordningen. I bestämmelserna i 2–32 kap. miljöprövningsförfordningen anges den

verksamhetskod som gäller för den beskrivna verksamheten eller åtgärden. I underlagen från Domstolsverket och länsstyrelserna ingår information om antal avgjorda tillståndsansökningar för miljöfarlig verksamhet per verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen för mål och ärenden om tillstånd, ändringstillstånd och villkorsändring.

I länsstyrelsens underlag hämtas verksamhetskoderna ur anläggningsregistret/handläggarsstödet Nikita. Enligt länsstyrelserna ansvarar handläggare som arbetar med tillsyn för att uppdatera registret men uppdatering sker i allmänhet som tidigast i samband med att ett nytt tillstånd tas i anspråk och i vissa fall först vid första tillsynstillfället.

I det här avsnittet presenteras inledningsvis bortfallet i de båda underlagen. Efter det följer en beskrivning av antalet mål i mark- och miljödomstol, och ärenden i miljöprövningsdelegation, som redovisats utifrån verksamhetskod i miljöprövningsförordningen. Där anges även vilka verksamhetstyper som var vanligast förekommande under 2024 och handläggningstiden för dessa verksamhetstyper.

4.6.1 Antal mål och ärenden

Antalet mål och ärenden som registrerats med verksamhetskod för prövningar i första instans är färre än det totala antalet ärenden för både domstolarna och miljöprövningsdelegationerna. Orsak till bortfallen är mest troligt ofullständig redogörelse för MPF-kod vid registrering av nya mål, samt för miljöprövningsdelegationernas del ofullständig redogörelse för MPF-koder i anläggningsregistret.

I den följande redogörelsen för antal ärenden och handläggningstider har ett urval gjorts så att endast de av Domstolsverket redovisade förstainstansprövningarna angivna med kod för A-verksamhet ingår. För miljöprövningsdelegationerna är urvalet avgränsat till de redovisade förstainstansprövningarna markerade med MPF-kod för B-verksamhet.

Mark- och miljödomstolarna

Mark- och miljödomstolarna avgjorde under 2024: åtta mål som hade en verksamhetskod enligt 29 kap. miljöprövningsförordningen och avsåg avfallsverksamhet, fyra mål som avsåg massa, papper eller pappersvaror och hade en verksamhetskod enligt 9 kap. miljöprövningsförordningen, fyra mål som avsåg stål och metall enligt 15 kap. miljöprövningsförordningen samt två mål som hade en verksamhetskod kopplad till 4 kap. miljöprövningsförordningen och avsåg utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, gas, malm, mineral, berg, naturgrus och annat.

Antal avgjorda mål för vissa typer av miljöfarlig verksamhet 2027	
Huvudverksamhet	Antal mål
29 kap. Avfall	8
9 kap. Massa, papper och pappersvaror	4
15 kap. Stål och metall	4

Tabell 9. Antal avgjorda mål i första instans hos mark- och miljödomstol utifrån kapitelindelning i miljöprövningsförordningen under 2024. Listade verksamheter innehåller enbart A-verksamheter²⁰.

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

För miljöprövningsdelegationerna var i likhet med tidigare år täkter vanligast förekommande bland de avgjorda ärendena under 2024, vid en avgränsning till endast B-verksamheter. De uppgick till 76 ärenden. Avfalls- och jordbruksverksamheter samt förbränningsanläggningar utgjorde också stora kategorier, sett till en fördelning utifrån kapitelindelningen miljöprövningsförordningen.

Antal avgjorda ärenden för miljöfarlig verksamhet enligt verksamhetskod 2024	
Huvudverksamhet	Antal ärenden
4 kap. Utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, kol, malm, mineral, berg, naturgrus och annat	76
29 kap. Avfall	33
2 kap. Jordbruk	15
21 kap. Gas- och vätskeformiga bränslen, el, värme och kyla	12
28 kap. Rening av avloppsvatten	11
12 kap. Kemiska produkter	11
5 kap. Livsmedel och foder	6
19 kap. Förbrukning av organiska lösningsmedel	6
8 kap. Trävaror	5
18 kap. Metallbearbetning	5
24 kap. Hamnar och flygplatser	5
16 kap. Metall- och plastytbehandling, avfettning och färgborttagning	3

Tabell 10. Antal beslutade ärenden i första instans hos miljöprövningsdelegation utifrån kapitelindelning i miljöprövningsförordningen under 2024. Listade huvudverksamheter innehåller enbart B-verksamheter.²¹

Källa: Länsstyrelserna

²⁰ "Tillståndsplikt A" gäller tillståndspliktig verksamhet som prövas av mark- och miljödomstol som första instans, se 1 kap. 6 § miljöprövningsförordningen.

²¹ "B-verksamhet" är tillståndspliktig verksamhet som prövas av miljöprövningsdelegation som första instans, se 1 kap. 6 § miljöprövningsförordningen.

4.6.2 Handläggningstid

Mark- och miljödomstolarna

Nedan redogörs för handläggningstider för A-verksamheter som prövats i mark- och miljödomstol i första instans. Urvalet ger exempel på handläggningstider för grupper av ärenden utifrån verksamhetskoder i miljöprövningsförordningen. Endast sådana kategorier som innehåller minst tre ärenden ingår.

Antal avgjorda mål och handläggningstid för vissa typer av miljöfarlig verksamhet 2024				
Huvudverksamhet	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
Massa, papper och pappersvaror ²²	4	339	476	691
Stål och metall ²³	3	257	325	365

Tabell 11. Urval av antal avgjorda mål och handläggningstid från ansökan till beslut i första instans avseende massa- och pappersindustri samt stål och metallindustri hos mark- och miljödomstol under 2024.

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

I denna del redogörs för handläggningstider för ett urval av B-verksamheter som prövats i miljöprövningsdelegation i första instans. Urvalet är begränsat till B-verksamheter och ger exempel på handläggningstider för de fyra största grupperna av ärenden utifrån verksamhetskoder i miljöprövningsförordningen.

Antal avgjorda ärenden och handläggningstid för miljöfarlig verksamhet 2024				
Huvudverksamhet	Antal ärenden	Median	75-percentil	90-percentil
Berg, naturgrus och andra jordarter ²⁴	70	303	476	551
Rening av avloppsvatten ²⁵	11	333	836	1317
Jordbruk ²⁶	10	288	394	576
Annan kemisk tillverkning ²⁷	6	224	267	-

Tabell 12. Urval av avgjorda ärenden för miljöfarlig verksamhet från ansökan till beslut i första instans hos miljöprövningsdelegation under 2024.

Källa: Länsstyrelserna

²² 9 kap. 1 § miljöprövningsförordningen.

²³ 15 kap. 1 § miljöprövningsförordningen.

²⁴ 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen.

²⁵ 28 kap. 1 § miljöprövningsförordningen.

²⁶ 2 kap. 2 § miljöprövningsförordningen.

²⁷ 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen.

4.7 Industriutsläppsverksamheter

Vissa miljöfarliga verksamheter omfattas av särskild reglering som beaktas vid tillståndsprövning enligt miljöbalken. Om en verksamhet är en så kallad industriutsläppsverksamhet²⁸ omfattas den av reglerna i industriutsläppsförordningen (2013:250), vilket bland annat innebär att BAT-slutsatser²⁹ ska användas som referens vid tillståndsprövningen. Vid tillståndsprövning av industriutsläppsverksamheter kan det även vara aktuellt att pröva anpassade villkor avseende alternativvärden eller dispenser från BAT-slutsatser.

I statistikunderlagen har verksamheter som är industriutsläppsverksamheter särskilt markerats. Det kan förekomma att en verksamhet är klassad både som Sevesoverksamhet och industriutsläppsverksamhet i redovisningen. Information om industriutsläppsverksamheter uppdateras av handläggare på länsstyrelsen i det län där en verksamhet är lokaliserad medan prövningen av verksamheten sker vid en av de 12 miljöprövningsdelegationerna. Uppgifterna i länsstyrelsernas anläggningsregister gäller befintlig anläggning och kan ändras först när ett nytt tillstånd har tagits i anspråk av verksamhetsutövaren. Det medför att det finns anläggningar som har fått ett beslut som gäller en industriutsläppsverksamhet men att det inte framgår i anläggningssystemet, och därmed inte i statistiken, till dess att tillståndet tas i anspråk. I underlaget ingår ärendetyperna ansökan om tillstånd och ändringstillstånd. Miljöprövningsdelegationerna har tidigare redovisat uppgifter avseende ett större antal olika ärendetyper. Jämförelser med tidigare år är därför inte möjliga.

Avsnittet redogör inledningsvis för antalet mål och ärenden som rör industriverksamheter, följt av en beskrivning av handläggningstiden för dessa mål och ärenden.

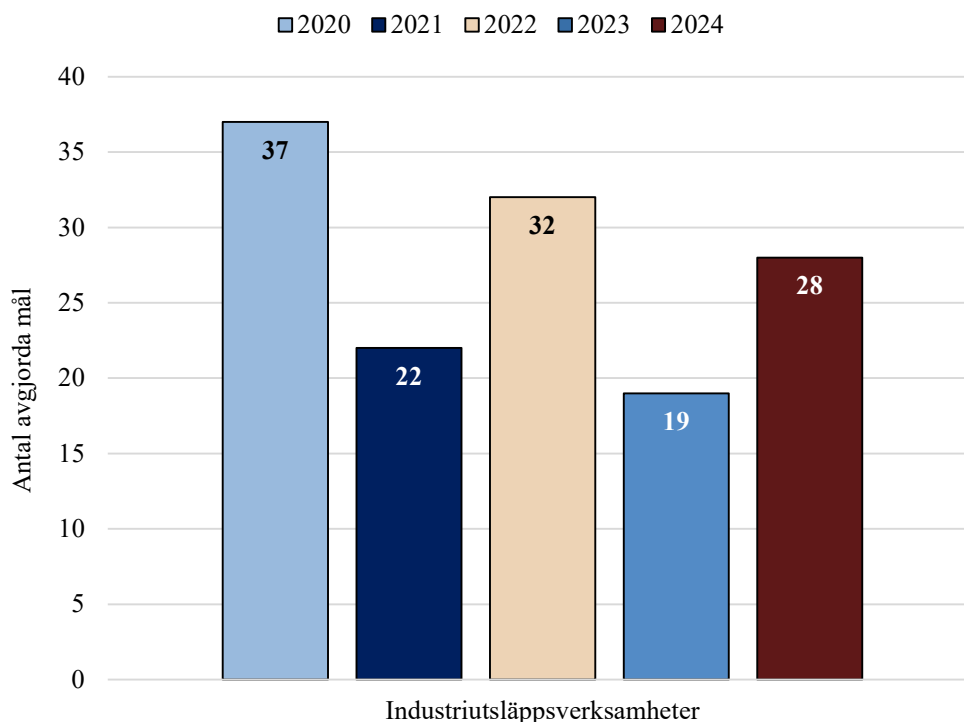
4.7.1 Antal mål och ärenden

Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna 28 mål om industriutsläppsverksamheter.

²⁸ Av 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen följer att de verksamheter som har en verksamhetskod i miljöprövningsförordningen som slutar med "-i" räknas som industriutsläppsverksamheter.

²⁹ BAT står för Best Available Technique. BAT-slutsatserna anger vad som utgör bästa tillgängliga teknik för olika industrier, vissa innehåller utsläppsvärden och andra anger bara vilka tekniker som är BAT.

Figur 22. Antal avgjorda mål om industriutsläppsverksamheter hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

Under 2024 har miljöprövningsdelegationerna fattat beslut om 33 ärenden om industriutsläppsverksamheter. Eftersom avgränsningen av vilka ärendetyper som ingår i underlaget har ändrats för rapporteringen mellan 2023 och 2024 redovisas ingen jämförelse med tidigare år.

4.7.2 Handläggningstid

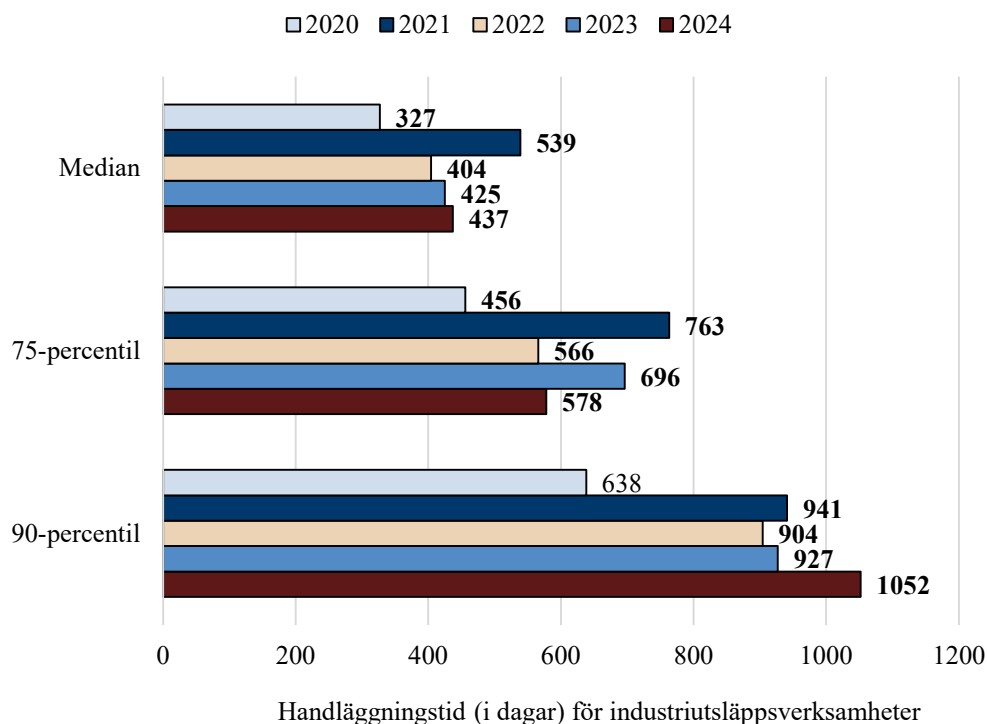
Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna 28 mål om industriutsläppsverksamheter. Handläggningstiden för dessa mål hade en spridning från 78 till 1 343 dagar. Medianen för handläggningstiden 437 dagar under 2024. Tre fjärdedelar av målen hade fått ett avgörande efter som mest 578 dagar. För 90 procent av målen var handläggningstiden som mest 1 052 dagar.

Antal mål och handläggningstid för industriutsläppsverksamheter				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	28	437	578	1052
2023	19	425	696	927
2022	32	404	566	904
2021	22	539	763	941
2020	37	327	456	638

Tabell 13. Antal avgjorda mål om industriutsläppsverksamheter samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Figur 23. Handläggningstid (i dagar) för industriutsläppsverksamheter hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

Under 2024 har miljöprövningsdelegationerna avgjort 33 ärenden om industriutsläppsverksamheter. Handläggningstiden för dessa ärenden i första instans hade en spridning från 97 till 1 192 dagar. Medianen för handläggningstiden var 345 dagar. Tre fjärdedelar av ärendena avgjordes på som mest 473 dagar och 90 procent av ärendena hade en handläggningstid inom 754 dagar.

Eftersom avgränsningen av vilka ärendetyper som ingår i underlaget har ändrats för rapporteringen mellan 2023 och 2024 redovisas ingen jämförelse med tidigare år.

4.8 Sevesoverksamheter

Vissa miljöfarliga verksamheter omfattas av särskild reglering som beaktas vid tillståndsprövning enligt miljöbalken. Om en verksamhet hanterar farliga ämnen

i viss mängd är den en så kallad Sevesoverksamhet och ska uppfylla vissa krav.³⁰

Information om industriutsläppsverksamheter och Sevesoverksamheter uppdateras av handläggare på länsstyrelsen i det län där en verksamhet är lokaliserad medan prövningen av verksamheten sker vid en av de 12 miljöprövningsdelegationerna. Uppgifterna i länsstyrelsernas anläggningsregister gäller befintlig anläggning och kan ändras först när ett nytt beslut om tillstånd har tagits i anspråk av verksamhetsutövaren. Det medför att det finns anläggningar som har fått ett beslut som gäller en industriutsläppsverksamhet eller en Sevesoverksamhet men där det inte framgår i anläggningssystemet, och därmed inte i statistiken, förrän tillståndet tas i anspråk.³¹ I underlaget rörande miljöprövningsdelegationerna ingår ärendetyperna ansökan om tillstånd och ändringstillstånd. I tidigare års rapporteringar ingick fler ärendetyper varför uppgifterna för 2024 redovisas utan korresponderande värden från tidigare år.

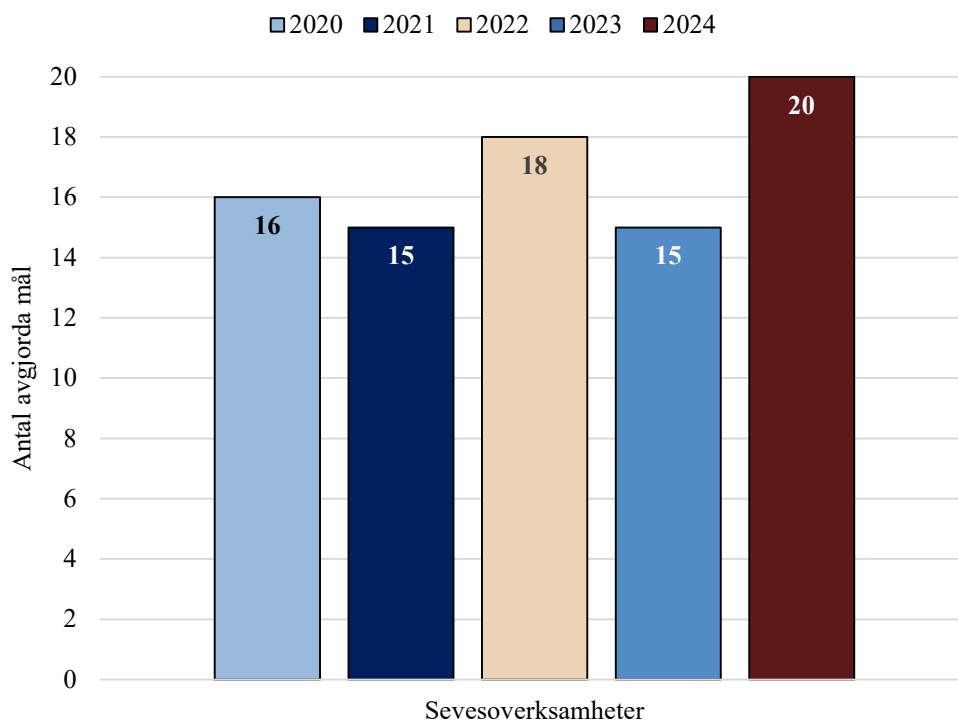
4.8.1 Antal mål och ärenden

Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 har mark- och miljödomstolarna har avgjort 20 mål om Sevesoverksamheter.

³⁰ Se 5 och 6 § samt avdelning 4 i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt lagen (1999:381) och förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor och föreskrifterna (MSBFS 2015:8) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor.

³¹ Se bilaga 2, Länsstyrelserna (2025). *Statistikredovisning för regeringsuppdrag "Samlad statistik för miljöstillståndsprövning"*, sida 7.

Figur 24. Antal avgjorda mål om Sevesoverksamheter hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

4.8.2 Handläggningstid

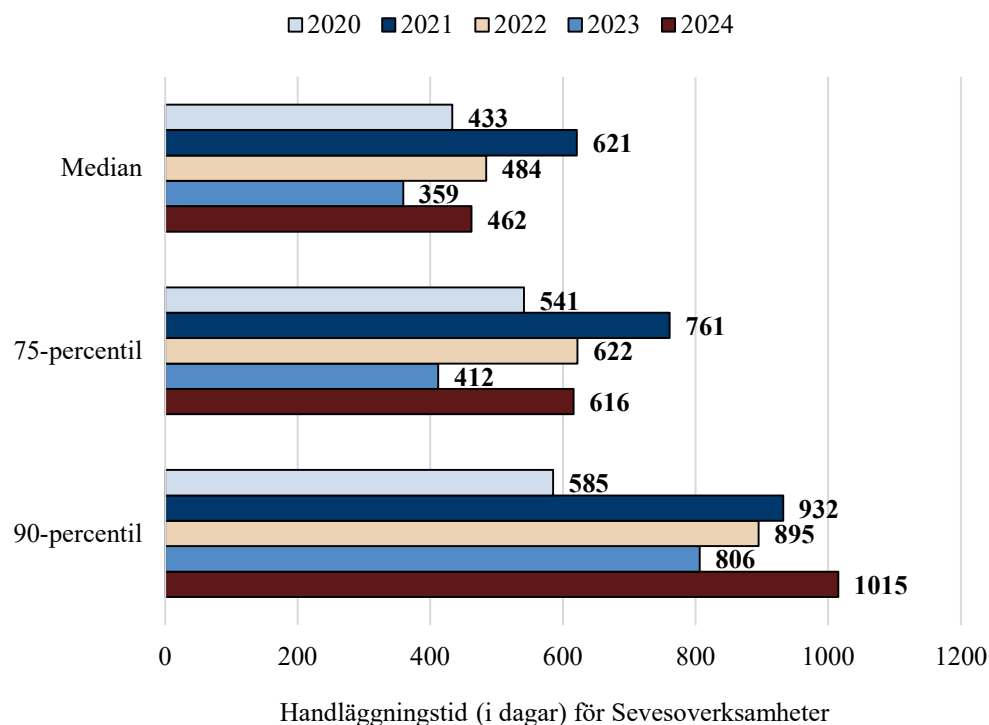
Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 har mark- och miljödomstolarna avgjort 20 mål om Sevesoverksamheter. Handläggningstiden varierade mellan som minst 149 dagar och som mest 1196 dagar. Medianen för handläggningstiden var 462 dagar. Tre fjärdedelar av målen hade fått ett avgörande efter som mest 616 dagar. För 90 procent av målen var handläggningstiden som mest 1015 dagar.

Handläggningstid för Sevesoverksamheter				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	20	462	616	1015
2023	15	359	412	806
2022	18	484	622	895
2021	15	621	761	932
2020	16	433	541	585

Tabell 14. Antal avgjorda mål om Sevesoverksamheter samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Figur 25. Handläggningstid (i dagar) för Sevesoverksamheter hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

Under 2024 har miljöprövningsdelegationerna fattat beslut om 22 ärenden om Sevesoverksamheter avseende helt tillståndsprövning och ändringstillstånd. Handläggningstiden varierade mellan som minst 42 dagar och som mest 865 dagar. Medianen för handläggningstiden var 251 dagar. Tre fjärdedelar av ärendena hade fått ett avgörande efter som mest 434 dagar och 90 procent av ärendena handlades under som mest 627 dagar.

Handläggningstid för Sevesoverksamheter				
År	Antal ärenden	Median	75-percentil	90-percentil
2024	22	251	434	627

Tabell 15. Antal beslutade ärenden i första instans om Sevesoverksamheter samt handläggningstid (i dagar) hos miljöprövningsdelegationerna under 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.9 Olika typer av vattenverksamheter

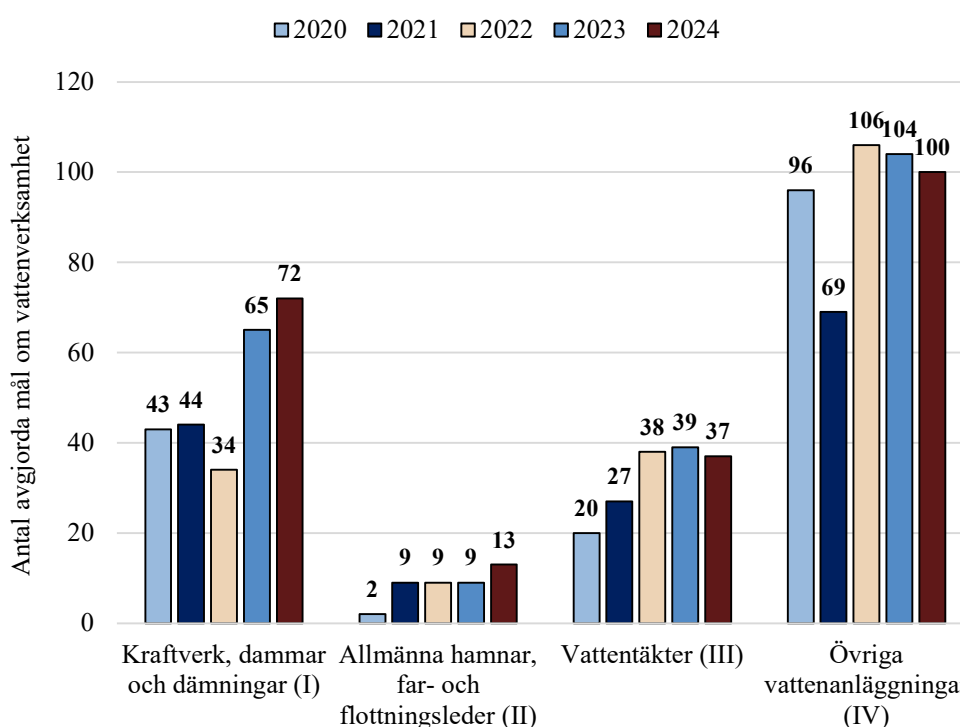
Avsnittet redogör inledningsvis för antalet ärenden och ärendefördelningen för olika typer av vattenverksamheter som prövats i första instans under 2024, följt av en beskrivning av handläggningstiden för dessa mål. Avsnittet avslutas med att redogöra för mål som omfattas av den så kallade *nationella planen för*

moderna miljövillkor för vattenkraften (NAP). För en beskrivning av ansökan om tillstånd, villkorsändring och ändringstillstånd av vattenverksamheter, se avsnitt 4.3 – 4.5.

4.9.1 Antal mål

Vattenverksamheter som prövas i mark- och miljödomstol i första instans registreras i fyra av de fem så kallade avdelningarna baserat på fördelningen i miljöboken.³² De fyra avdelningar som ingår i den aktuella statistiken omfattar:

- **Första avdelningen (I):** vattenverksamhet och vattenanläggningar för tillgodogörande av vatten såsom drivkraft samt dammbyggnader, oavsett om de avser sådant tillgodogörande eller ej.
- **Andra avdelningen (II):** vattenverksamhet och vattenanläggningar för allmänna farleder, allmänna hamnar och allmänna flottleder.
- **Tredje avdelningen (III):** vattentäkter för tillgodogörande av grundvatten eller ytvatten samt bortledande av grundvatten oavsett om det avser sådant tillgodogörande eller ej.
- **Fjärde avdelningen (IV):** annan vattenverksamhet och vattenanläggningar enligt miljöbalken och lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Figur 26. Fördelningen utifrån avdelning av antal avgjorda mål för ansökan om tillstånd av vattenverksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

³² Se 4 § i DVFS 2019:12, Domstolsverkets föreskrifter om miljöboken.

Källa: Domstolsverket

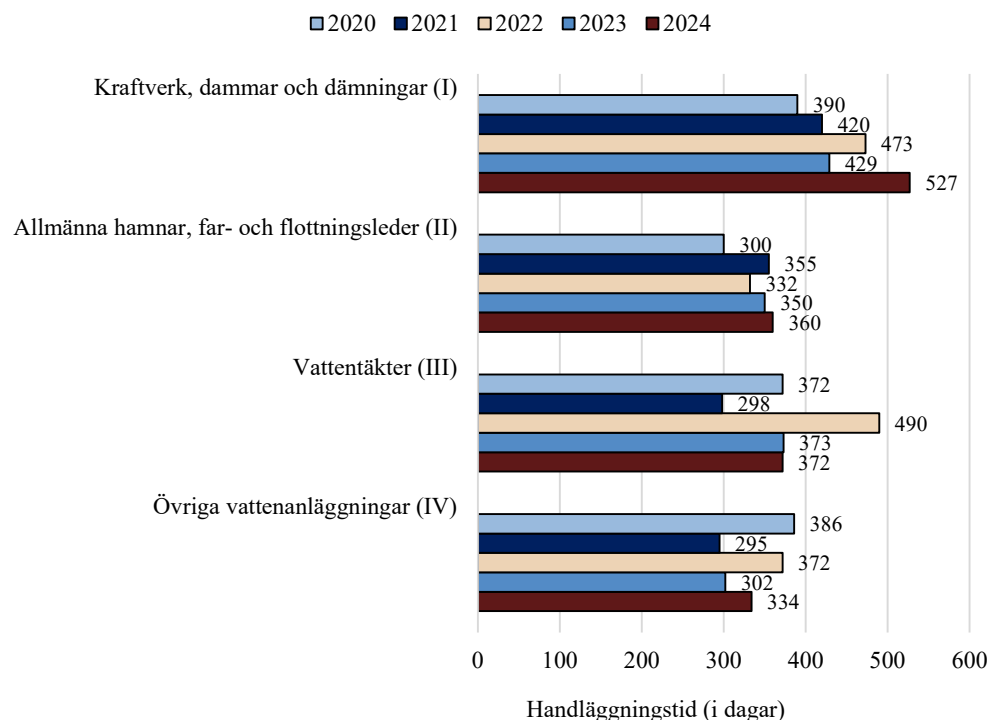
4.9.2 Handläggningstid

I tabell 16 redovisas handläggningstiden för de olika målen om tillstånd till vattenverksamhet fördelat på de respektive avdelningarna under 2020 – 2024.

Antal avgjorda mål och handläggningstid för mål om vattenverksamhet					
Avdelning och typ av vattenverksamhet	År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
(I) Kraftverk, dammar och dämningar	2024	72	527	724	858
	2023	65	429	522	686
	2022	34	473	853	1 255
	2021	44	420	759	826
	2020	43	390	864	996
(II) Allmänna hamnar, far- och flottningleder	2024	13	360	648	827
	2023	9	350	695	843
	2022	9	332	481	647
	2021	9	355	435	459
	2020	2	300	327	343
(III) Vattentäkter	2024	37	372	477	715
	2023	39	373	424	605
	2022	38	490	621	866
	2021	27	298	414	738
	2020	20	372	520	698
(IV) Övriga vattenanläggningar	2024	100	334	499	831
	2023	104	302	458	706
	2022	106	372	558	746
	2021	69	295	396	574
	2020	96	386	595	700

Tabell 16. Fördelning utifrån avdelning av antal avgjorda mål i första instans för ansökan om tillstånd till vattenverksamhet samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Figur 27. Medianen för handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

4.9.3 Den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraften

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna 24 mål avseende vattenverksamhet som omfattas av NAP. Handläggningstiden för dessa mål hade en spridning på som minst 252 dagar och som mest 915 dagar.

Handläggningstid för vattenverksamheter som omfattas av NAP				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	24	707	739	765
2023	28	460	505	524
2022	8	273	286	318

Tabell 17. Antal avgjorda mål i första instans för vattenverksamhet som omfattas av NAP samt handläggningstid (i dagar) hos mark- och miljödomstolarna under 2022–2024

Källa: Domstolsverket

4.10 Handläggningstidens fördelning i första instans för mål om tillstånd

När en tillståndsansökan lämnats in ska tillståndsmyndigheten först ta ställning till om ansökan uppfyller miljöbalkens krav. Tillståndsmyndigheten ska

förelägga sökanden att komplettera ansökan om den innehåller brister.³³ När ansökan är komplett och kan tas upp till prövning ska tillståndsmyndigheten ge den som är berörd av verksamheten tillfälle att yttra sig över ansökan. För ansökningar som prövas av mark- och miljödomstolen som första instans sker detta genom kungörelse av ansökan.³⁴ Även ansökningar som prövas av miljöprövningsdelegationen som första instans får kungöras, men det är inte obligatoriskt.³⁵ Tidsåtgången från ansökan till kungörelse beror bland annat på ansökans komplexitet och behovet av kompletteringar av ansökan. Nästa fas av prövningen avser tiden mellan kungörelse och avgörande och här ingår bland annat remittering till remissinstanser, skriftväxling mellan parterna och i många fall sammanträde eller huvudförhandling.

Nedan redogörs för medianen för handläggningstiden från ansökan till tidpunkt för kungörelse och vidare till avgörande för ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet. Ärendemängden avser mål och ärenden som avgjorts i mark- och miljödomstol respektive i miljöprövningsdelegation som första instans under 2020–2024.

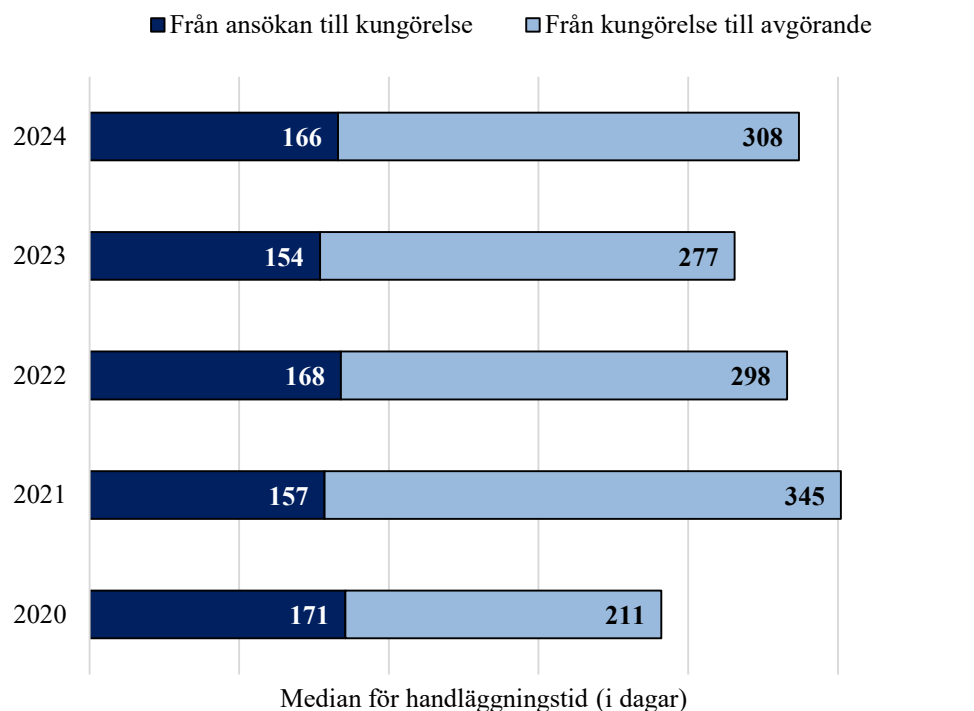
Mark- och miljödomstolarna

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna som första instans 55 mål om ansökningar om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Medianen för handläggningstiden för dessa mål var 166 dagar från den dag ansökan inkom till kungörelse och 308 dagar från kungörelse till avgörande.

³³ Se 22 kap. 2 § och 19 kap. 5 § 2 miljöbalken.

³⁴ Se 22 kap. 3 § miljöbalken.

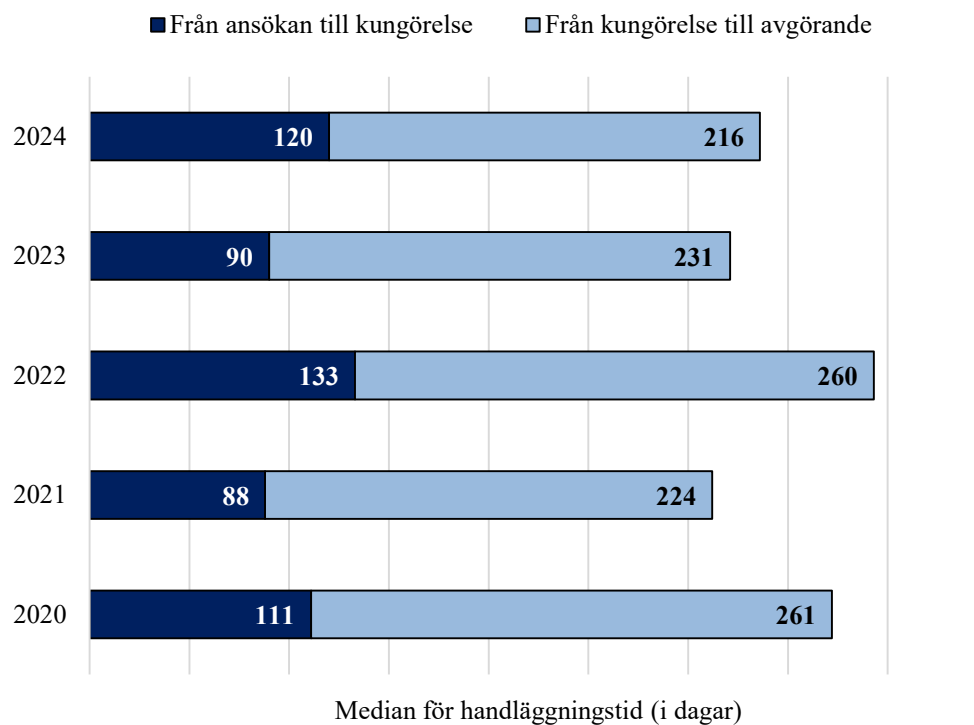
³⁵ Se 19 kap. 4 § 1 miljöbalken.

Figur 28. Handläggningstidens fördelning (i dagar) för avgjorda mål i första instans för ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet under 2020 – 2024 för samtliga mark- och miljödomstolar

Källa: Domstolsverket

Under 2024 avgjorde mark- och miljödomstolarna som första instans 193 mål om ansökan om tillstånd för vattenverksamhet. Medianen för handläggningstiden för dessa mål var 120 dagar från den dag ansökan inkom till kungörelse och 216 dagar från kungörelse till avgörande.

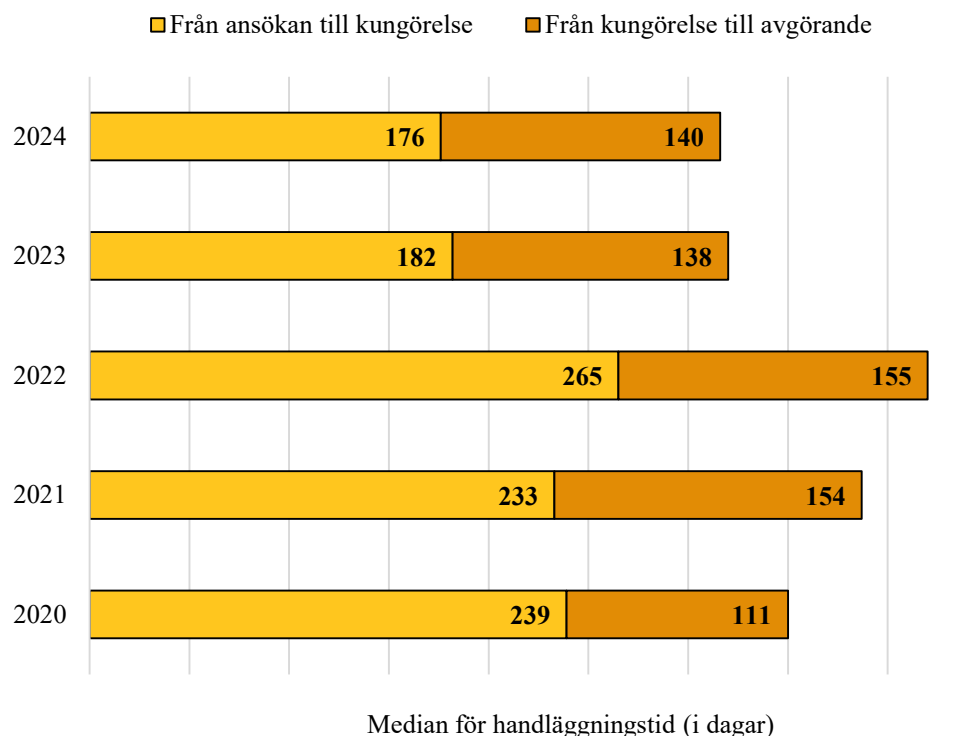

Figur 29. Handläggningstid (i dagar) för avgjorda mål i första instans för ansökningar om tillstånd till vattenverksamhet för samtliga mark- och miljödomstol under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Miljöprövningsdelegationerna

Under 2024 avgjorde miljöprövningsdelegationerna som första instans 222 mål om ansökningar om tillstånd för miljöfarlig verksamhet varav 196 mål har noterats för kungörelse under handläggningen. Medianen för handläggningstiden för dessa mål var 176 dagar från den dag ansökan inkom till kungörelse och 140 dagar från kungörelse till avgörande.

Figur 30. Handläggningstid (i dagar) för beslutade ärenden i första instans om ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet hos miljöprövningsdelegationerna under 2020 – 2023

Källa: Länsstyrelserna

4.11 Överklagade mål och ärenden

Avsnittet redogör inledningsvis för antalet mål som överklagats till överinstans, följt av en beskrivning av handläggningstiden för olika typer av överklagade mål. Avsnittet avslutas med att redogöra för överklagandeparter.

Antalet instanser som ett mål eller ärende prövas i påverkar handläggningstiden. Av den redovisade statistiken framgår handläggningstiden i dagar från det att ansökan inkommer i första instans till dess att ett överklagat mål avgörs och får laga kraft i överinstansen. När det gäller ärenden som inletts hos miljöprövningsdelegationen är det inte möjligt att i statistiken utläsa i vilken överinstans som ärendet fått sitt slutliga avgörande. Statistiken omfattar således den sammanlagda handläggningstiden för ärenden som prövats i antingen två eller tre instanser.

Mål som prövas av mark- och miljödomstolen som första instans kan överklagas till Högsta domstolen som sista instans. Enligt Domstolsverket är det dock inte möjligt att urskilja dessa mål bland alla avgjorda mål vid Högsta domstolen.³⁶ Handläggningstiden för dessa mål sträcker sig därför endast till dagen för

³⁶ Domstolsverket (2024). *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*, sida 3.

MÖD:s avgörande. I praktiken innebär det att målen som överklagats till Högsta domstolen får en kortare handläggningstid i statistiken än i verkligheten. Statistiken för överklagade mål där mark- och miljödomstolen är första instans visar således den sammanlagda handläggningstiden för prövning i två instanser, det vill säga mark- och miljödomstolen och MÖD, oavsett om MÖD:s avgörande överklagats till Högsta domstolen eller inte.

I MÖD krävs alltid prövningstillstånd för att målet ska tas upp till prövning i sak. Om prövningstillstånd inte beviljas blir mark- och miljödomstolens avgörande gällande. MÖD:s handläggningstid fram till ett beslut att inte bevilja prövningstillstånd kan antas vara kortare jämfört med handläggningstiden för en prövning i sak. I statistiken är det inte möjligt att utläsa huruvida MÖD gjort en sakprövning eller om handläggningen avslutats genom ett beslut att inte bevilja prövningstillstånd.

4.11.1 Antal överklaganden

Domstolsverket och länsstyrelserna redovisar i sina statistikunderlag uppgifter om överklaganden av mål och ärenden som avgjorts i överinstans under året. Ett avgörande i mark- och miljödomstol kan överklagas tre veckor efter att det meddelades och enskilda har rätt att överklaga miljöprövningsdelegationens beslut tre veckor efter att de tagit del av beslutet. Eftersom uppgifterna från Domstolsverket och länsstyrelserna avser år 2024 kan överklaganden som registrerats i början av 2024 avse avgöranden från slutet av år 2023. Förskjutningen i tid mellan avgörandedatum och datum för överklagande medför även att överklaganden av avgöranden från slutet av 2024 inte ingår i 2024 års statistik. Det innebär att det inte går att direkt relatera antal överklaganden till antal beslut för år 2024 och på så sätt utläsa exakt hur stor andel av avgörandena som överklagades.

Mål som inleddes i mark- och miljödomstol

Avgöranden om tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet där mark- och miljödomstolen är första instans kan överklagas till MÖD, vars avgöranden i sin tur kan överklagas till Högsta domstolen som sista instans.

Mark- och miljödomstolarna avgjorde som första instans 55 mål om tillstånd och 3 mål om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet samt 193 mål om tillstånd till vattenverksamhet under 2024. Totalt uppgår detta till 248 mål. Under året överklagades 79 avgöranden, det vill säga motsvarande cirka 32 procent, vilket är en ökning jämfört med 2023 då motsvarande cirka 21 procent av avgörandena överklagades och jämfört med 2022 då motsvarande siffra var ca 27 procent.

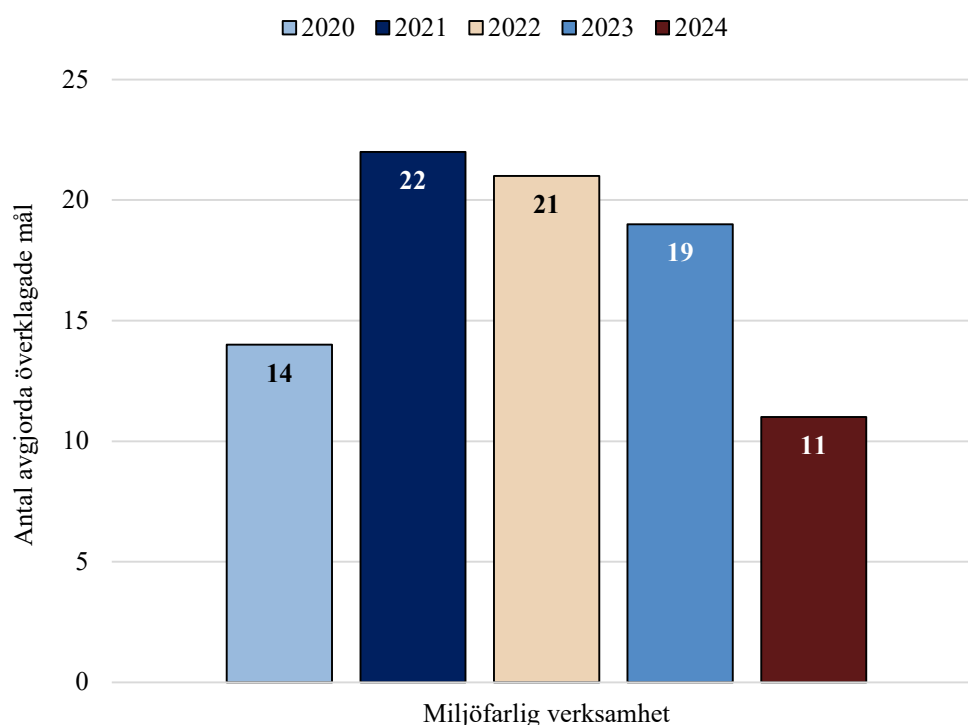
Mål som inleddes i miljöprövningsdelegation

Miljöprövningsdelegationernas beslut i ärenden om tillstånd till miljöfarlig verksamhet kan överklagas till mark- och miljödomstolen, vars avgöranden i sin tur kan överklagas till MÖD som sista instans. Under året fick 58 ärenden om tillståndsprövning, 5 ärenden om ändringstillstånd och 9 ärenden om villkorsändring lagakraftvunnet beslut i överinstans efter överklagande.

4.11.2 Ansökan om tillstånd

Mål avseende miljöfarlig verksamhet som inleddes i mark- och miljödomstol

Under 2024 avgjorde MÖD 11 överklagade mål avseende ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Av de 11 överklagade målen som avgjordes av MÖD under 2024 var det 2 mål som överklagades till Högsta domstolen. Som tidigare nämnts ingår inte Högsta domstolens handläggningstid i redovisningen från Domstolsverket.

Figur 31. Antal avgjorda överklagade mål avseende ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet där mark- och miljödomstol varit första instans och som fått slutligt avgörande i Mark- och miljööverdomstolen under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

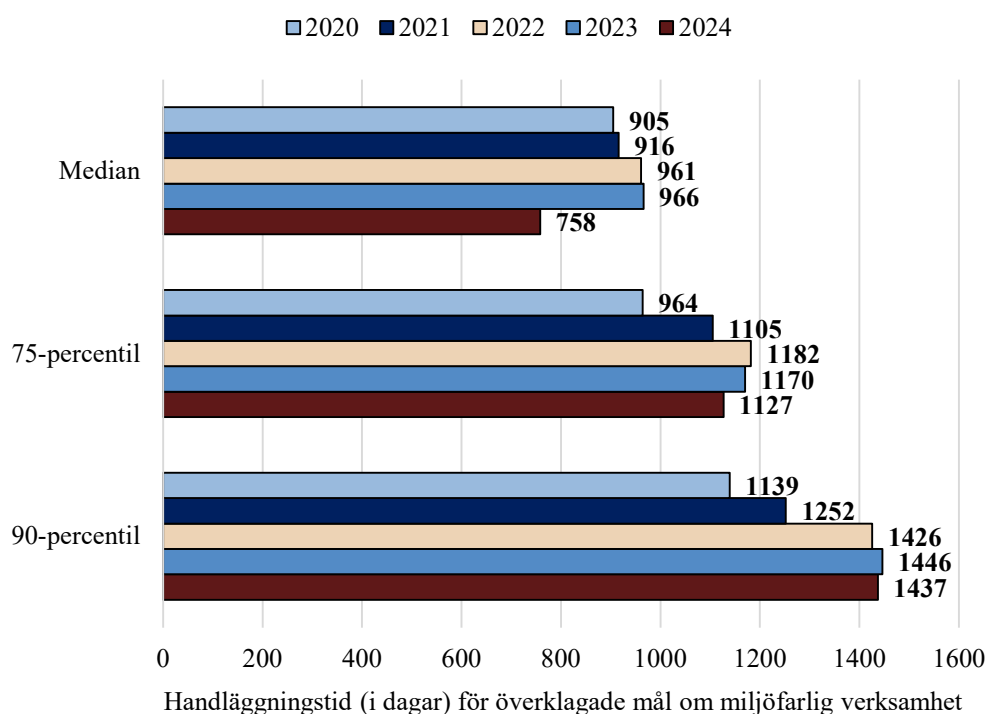
Den totala handläggningstiden för de överklagade mål om tillstånd som prövades i MÖD under 2024 hade en spridning mellan 479 dagar och 2 883 dagar. Den kortaste handläggningstiden avser sannolikt mål som har avslutats genom att MÖD har beslutat att inte ge prövningstillstånd. Medianen för

handläggningstiden var 758 dagar. Tre fjärdedelar av målen avgjordes på som mest 1 127 dagar och 90 procent av målen hade en handläggningstid inom 1 437 dagar.

Handläggningstid för överklagade mål om miljöfarlig verksamhet				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	11	758	1 127	1 437
2023	19	966	1 170	1 446
2022	21	961	1 182	1 426
2021	22	916	1 105	1 252
2020	14	905	964	1 139

Tabell 18. Antal avgjorda överklagade mål avseende ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet där mark- och miljödomstol varit första instans och som fått slutligt avgörande i Mark- och miljööverdomstolen samt handläggningstid (i dagar) under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

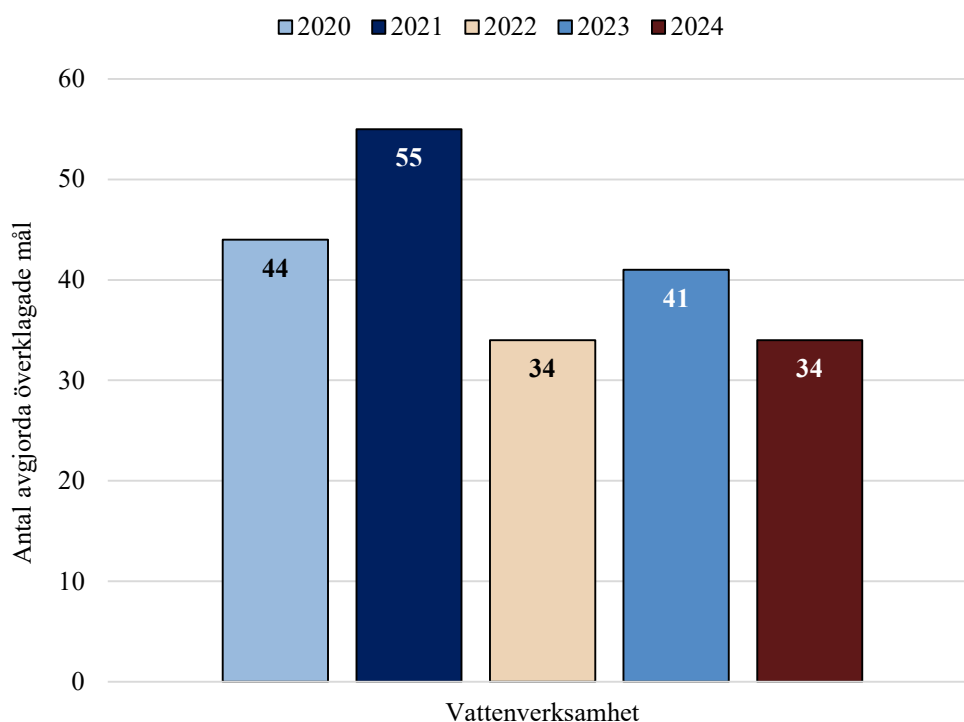

Figur 32. Handläggningstid (i dagar) för överklagade mål avseende ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet där mark- och miljödomstol varit första instans och som fått slutligt avgörande i Mark- och miljööverdomstolen under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Mål avseende vattenverksamhet som inleddes i mark- och miljödomstol

Under 2024 avgjorde MÖD 34 överklagade mål avseende ansökan om tillstånd för vattenverksamhet. Av de 34 överklagade målen var det 10 avgöranden som överklagades till Högsta domstolen. Som tidigare nämnts ingår inte Högsta domstolens handläggningstid i redovisningen från Domstolsverket.

Figur 33. Antal avgjorda överklagade mål avseende ansökan om tillstånd för vattenverksamhet där mark- och miljödomstol varit första instans och som fått slutligt avgörande i Mark- och miljööverdomstolen under 2020 – 2024

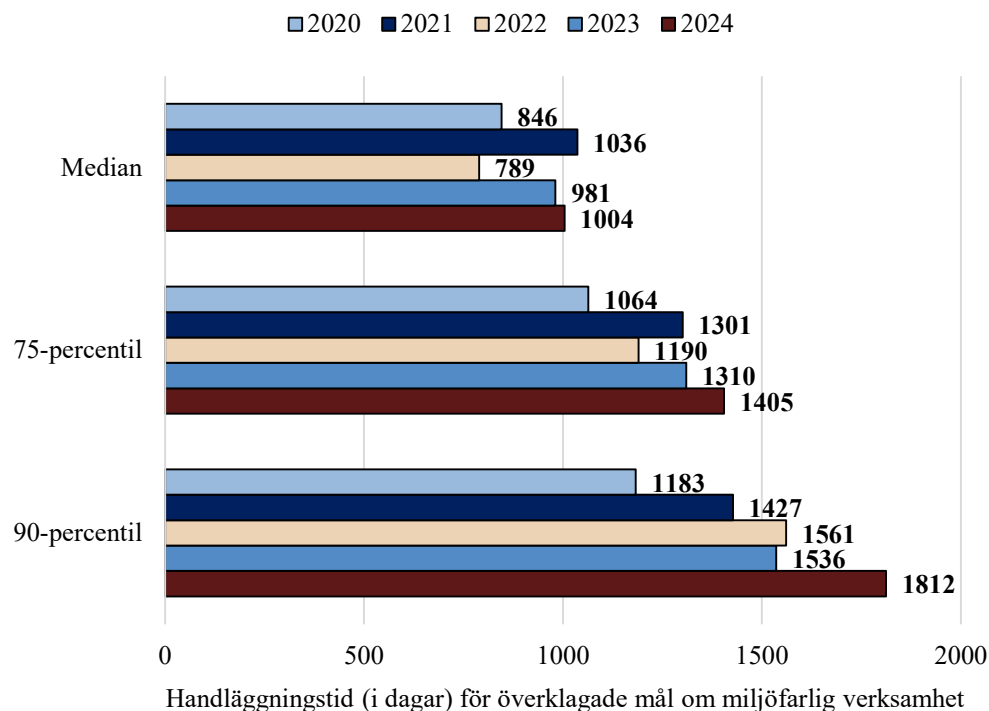
Källa: Domstolsverket

Den totala handläggningstiden för samtliga överklagade mål avseende vattenverksamhet som avgjordes under 2024 hade en spridning mellan 362 dagar och 2 122 dagar. Medianen för handläggningstiden var 1 004 dagar. Tre fjärdedelar av målen avgjordes på som mest 1 405 dagar och 90 procent av målen hade en handläggningstid inom 1 812 dagar.

Handläggningstid för överklagade mål om vattenverksamhet				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	34	1 004	1 405	1 812
2023	41	981	1 310	1 536
2022	34	789	1 190	1 561
2021	55	1 036	1 301	1 427
2020	44	846	1 064	1 183

Tabell 19. Antal avgjorda överklagade mål avseende ansökan om tillstånd för vattenverksamhet där mark- och miljödomstol varit första instans och som fått slutligt avgörande i Mark- och miljööverdomstolen samt handläggningstid (i dagar) under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Figur 34. Handläggningstid (i dagar) för överklagade mål avseende ansökan om tillstånd för vattenverksamhet där mark- och miljödomstol varit första instans och som fått slutligt avgörande i Mark- och miljööverdomstolen under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Vattenverksamheter sorteras i fyra avdelningar,³⁷ se avsnitt 5.9. Av de totalt 34 överklagade mål avseende vattenverksamhet som MÖD avgjorde under 2024 avsåg 16 mål tillstånd för vattenverksamhet och vattenanläggningar för tillgodogörande av vatten såsom drivkraft samt dammbyggnader (I). För vattenverksamhet och vattenanläggningar för allmänna farleder, allmänna hamnar och allmänna flottleder (II), avgjorde MÖD ett överklagat mål under 2024. För de sista två kategorierna, vattentäkter för tillgodogörande av grundvatten eller ytvatten samt bortledande av grundvatten (III) och annan vattenverksamhet och vattenanläggningar enligt miljöbalken och lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (IV) avgjorde MÖD 7 respektive 18 överklagade mål. Tabell 20 redovisar de respektive avdelningarnas median, 75-percentil och 90-percentil för handläggningstiden under 2024. I de fall enbart ett eller två mål har avgjorts redovisas endast medianen. Domstolsverket har uppgett att anledningen till att värdet för median och 75:e percentilen för avdelning I under 2023 är detsamma är att det rör sig om sex unika mål som samtliga kom in till mark- och miljödomstolen och avgjordes samma dagar.

³⁷ Se 4 § i DVFS 2019:12, Domstolsverkets föreskrifter om miljöboken.

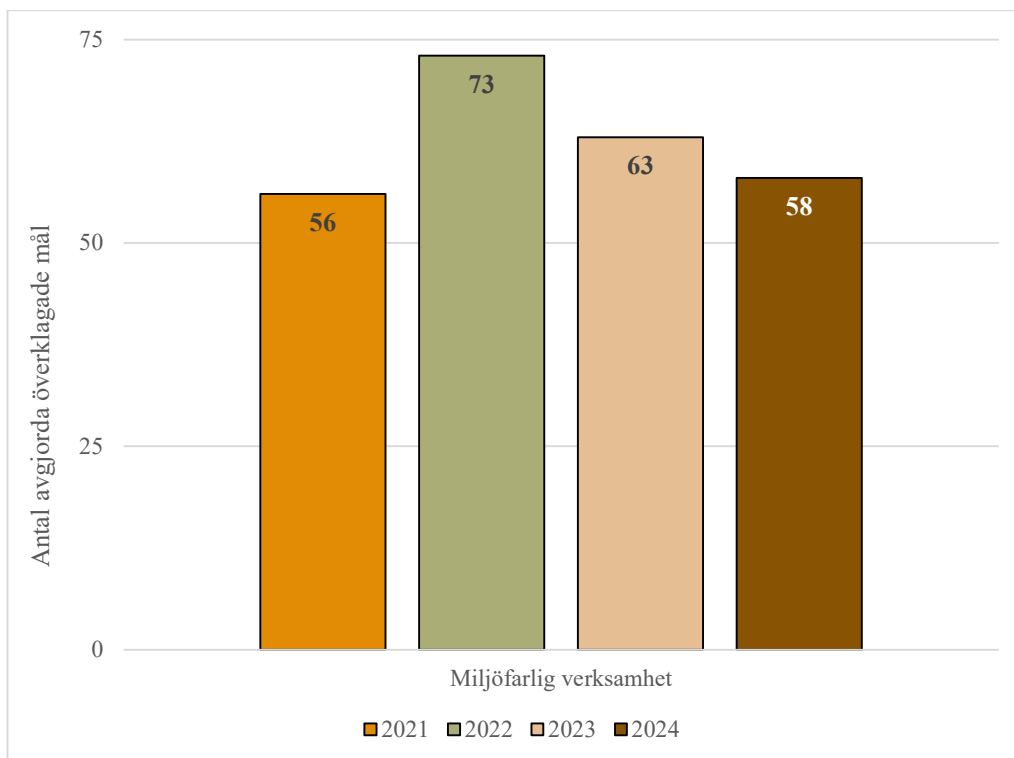
Antal avgjorda mål och handläggningstid för överklagade mål om vattenverksamhet					
Avdelning och typ av vattenverksamhet	År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
(I) Kraftverk, dammar och dämningar	2024	16	975	1 052	1 647
	2023	19	1 536	1 536	1 753
	2022	11	963	1 290	1 700
	2021	25	1 036	1 091	1 408
	2020	8	643	800	1 100
(II) Allmänna hamnar, far- och flottningsleder	2024	1	1 413	-	-
	2023	2	838	-	-
	2022	0	-	-	-
	2021	0	-	-	-
	2020	1	879	-	-
(III) Vattentäkter	2024	7	744	1 147	1 633
	2023	6	487	632	973
	2022	4	809	980	1 146
	2021	5	710	814	884
	2020	0	-	-	-
(IV) Övriga vattenanläggningar	2024	18	1 004	1 325	1 606
	2023	14	777	946	1 165
	2022	14	602	911	1 263
	2021	16	715	1 106	1 320
	2020	11	546	852	866

Tabell 20. Antal avgjorda överklagade mål avseende ansökan om tillstånd för vattenverksamhet utifrån avdelning, där mark- och miljödomstol varit första instans och som fått slutligt avgörande i Mark- och miljööverdomstolen samt handläggningstid (i dagar) under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Mål som inleddes i miljöprövningsdelegation

Under 2024 avgjordes och vann laga kraft 58 mål om överklagan av hel tillståndsprövning i överinstans (mark- och miljödomstol eller i MÖD) vilka inleddes i miljöprövningsdelegation.

Figur 35. Antal avgjorda överklagade mål om tillstånd för miljöfarlig verksamhet där miljöprövningsdelegation varit första instans och som fått slutligt avgörande i mark- och miljödomstol eller i Mark- och miljööverdomstolen under 2021 – 2024

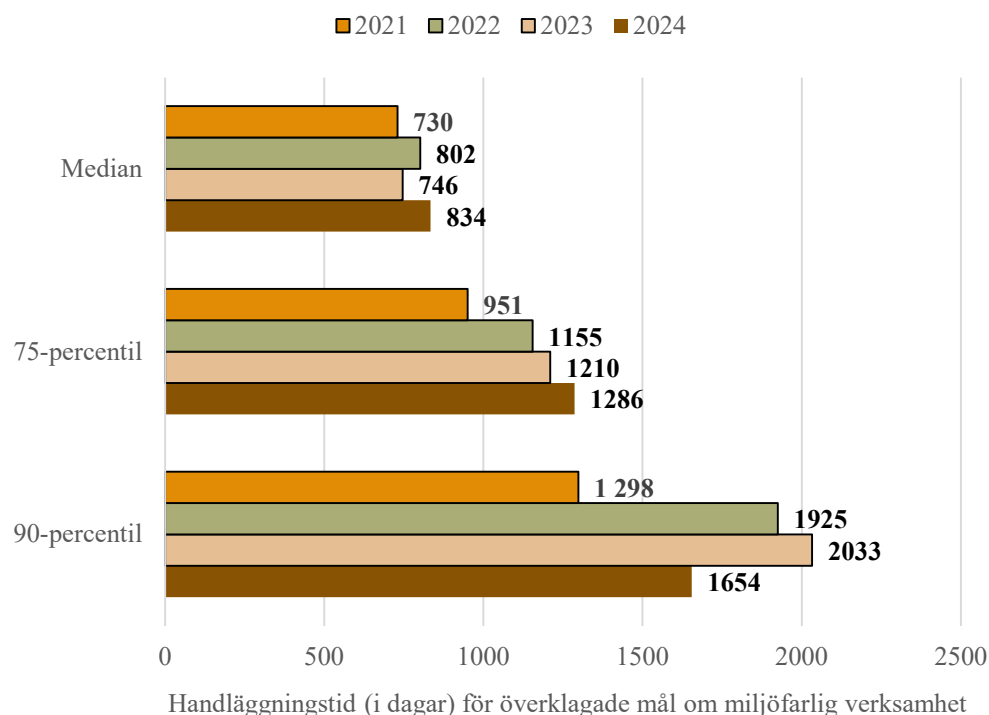
Källa: Länsstyrelserna

Inom de 58 målen hade handläggningstiden från ansökan till lagakraftvunnet avgörande i överinstans en spridning från 204 dagar till 3398 dagar. Medianen för handläggningstiden var 834 dagar. Tre fjärdedelar av målen avgjordes på som mest 1286 dagar och 90 procent av målen avgjordes inom som mest 1654 dagar.

Handläggningstid för överklagade mål om miljöfarlig verksamhet				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	58	834	1 286	1654
2023	63	746	1 210	2 033
2022	73	802	1 155	1 925
2021	56	730	951	1 298

Tabell 21. Antal avgjorda överklagade mål om ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet där miljöprövningsdelegation varit första instans och som fått slutligt avgörande i mark- och miljödomstol eller i Mark- och miljööverdomstolen samt handläggningstid (i dagar) 2021 – 2024.

Källa: Länsstyrelserna

Figur 36. Handläggningstid (i dagar) för överklagade mål om tillståndsprövning för miljöfarlig verksamhet under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.11.3 Ändringstillstånd

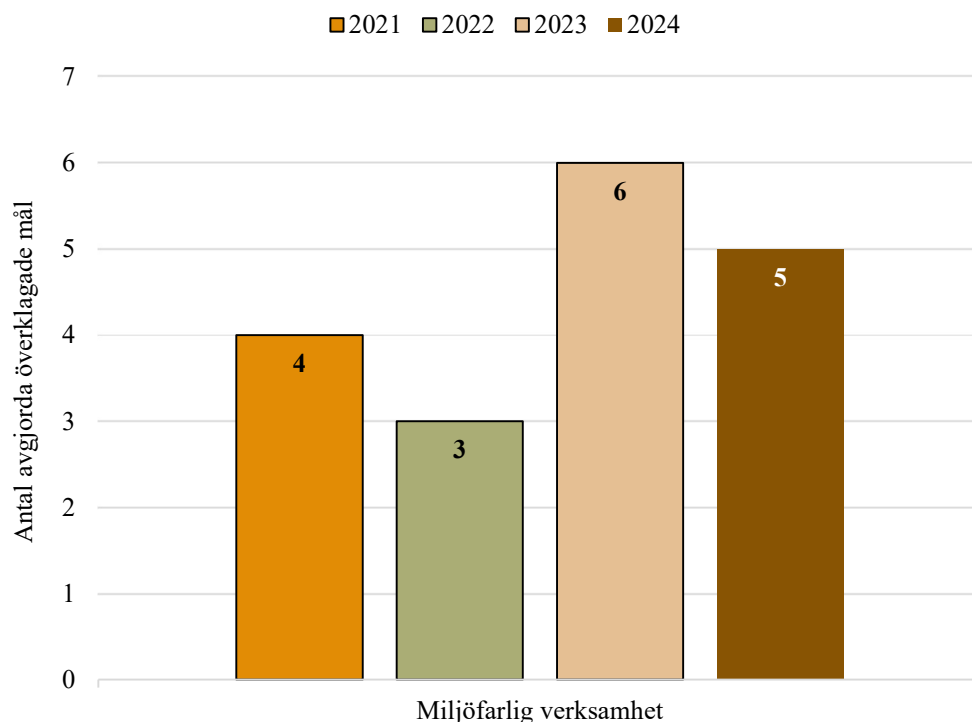
Mål som inleddes i mark- och miljödomstol

Under 2024 avgjorde MÖD ett mål som gällde ansökan om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet med mark- och miljödomstol som första instans. Målet hade en handläggningstid om 742 dagar. MÖD avgjorde inget mål som gällde ansökan om ändringstillstånd avseende vattenverksamhet.

Under åren 2021–2023 registrerades inga avgjorda mål från MÖD, varken avseende miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet, som gällde ansökan om ändringstillstånd med mark- och miljödomstol som första instans.

Mål som inleddes i miljöprövningsdelegation

Under 2024 var det fem mål om ändringstillstånd som inleddes i miljöprövningsdelegation som avgjordes i överinstans i mark- och miljödomstol eller i MÖD.

Figur 37. Antal avgjorda överklagade mål om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet där miljöprövningsdelegation varit första instans och som fått slutligt avgörande i mark- och miljödomstol eller i Mark- och miljööverdomstolen under 2021 – 2024

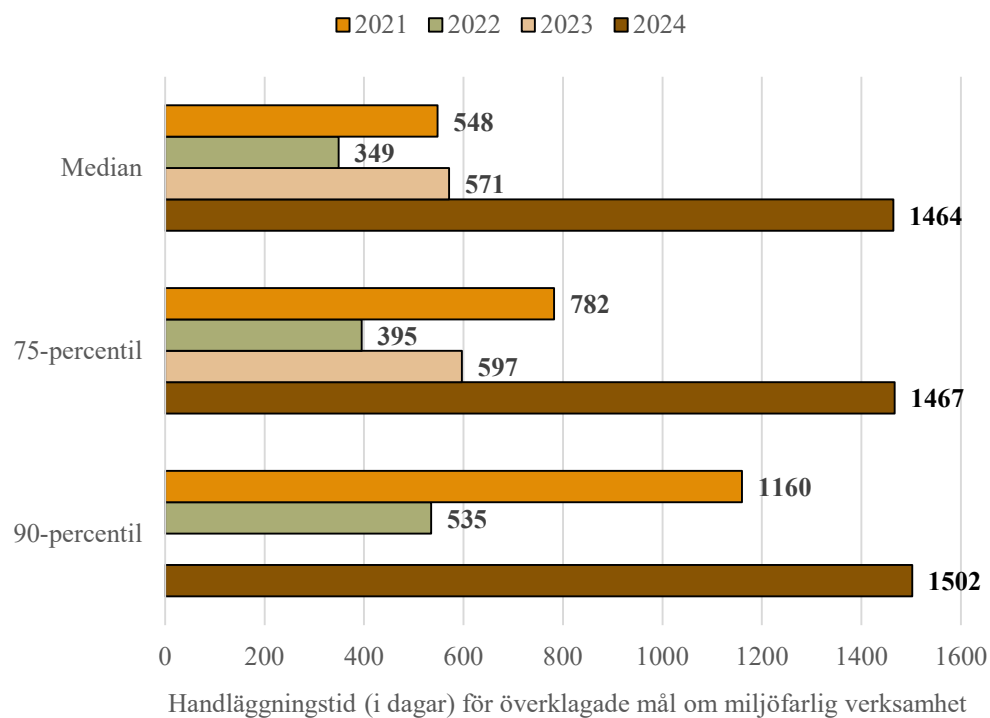
Källa: Länsstyrelserna

Handläggningstiden för dessa mål hade en spridning mellan 687 dagar och 1526 dagar. Medianen för handläggningstiden var 1464 dagar vilket är en markant höjning mot tidigare år. Dock är underlaget begränsat till ett fåtal ärenden. Tre fjärdedelar av målen avgjordes på som mest 1467 dagar och 90-percentilen var på 1502 dagar.

Handläggningstid för överklagade mål om ändringstillstånd				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	5	1464	1467	1502
2023	6	739	1 321	-
2022	3	887	-	-
2021	4	342	535	766

Tabell 22. Antal avgjorda överklagade mål avseende ansökan om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet där miljöprövningsdelegation varit första instans och som fått slutligt avgörande i mark- och miljödomstol eller i Mark- och miljööverdomstolen samt handläggningstid (i dagar) under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

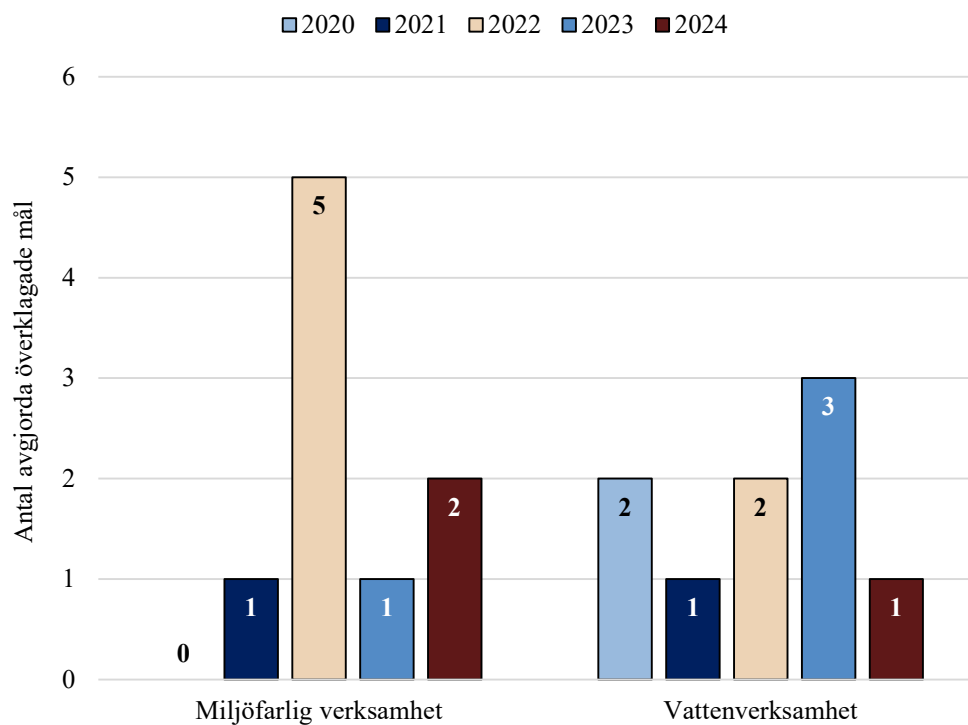
Figur 38. Handläggningstid (i dagar) för överklagade mål ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.11.4 Villkorsändring

Mål som inleddes i mark- och miljödomstol

Under 2024 avgjorde MÖD tre överklagade mål om villkorsändring. Två av målen avsåg miljöfarlig verksamhet och ett avsåg vattenverksamhet.

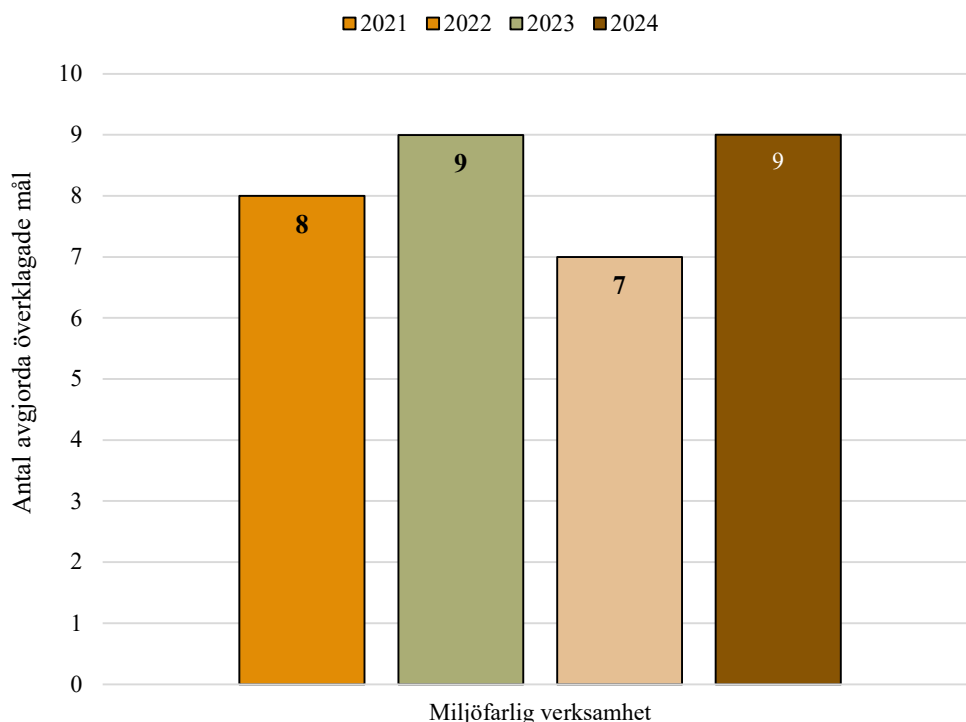

Figur 36. Antal avgjorda överklagade mål om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet där mark- och miljödomstol varit första instans och som fått slutligt avgörande i Mark- och miljööverdomstolen under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Mål som inleddes i miljöprövningsdelegation

Under 2024 avgjordes nio mål om villkorsändring inledda i miljöprövningsdelegation i mark- och miljödomstol eller MÖD.

Figur 39. Antal avgjorda överklagade mål om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet där miljöprövningsdelegation varit första instans och som fått slutligt avgörande i mark- och miljödomstol eller i Mark- och miljööverdomstolen under 2021 – 2024

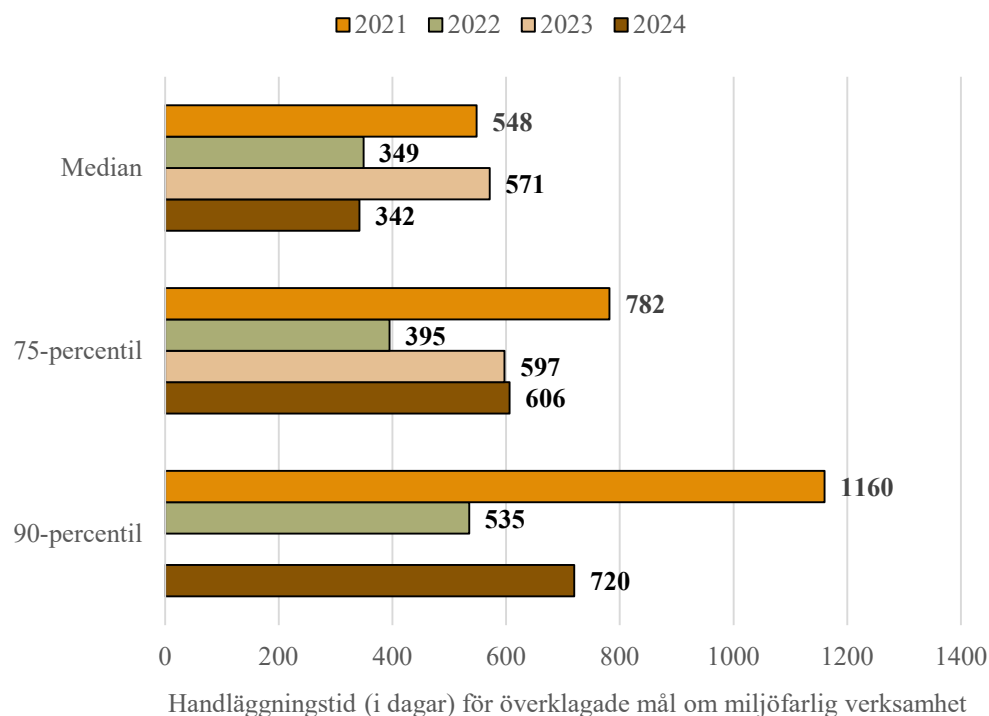
Källa: Länsstyrelserna

Handläggningstiden från inkommen ansökan till lagakraftvunnet beslut för dessa ärenden hade en spridning mellan 130 dagar och 988 dagar. Medianen för handläggningstiden var 342 dagar. 75-percentilen var på 606 dagar och 90-percentilen på 720 dagar.

Handläggningstid för överklagade mål om villkorsändring				
År	Antal mål	Median	75-percentil	90-percentil
2024	9	342	606	720
2023	7	571	597	-
2022	9	349	395	535
2021	8	548	782	1 160

Tabell 23. Antal avgjorda överklagade mål avseende villkorsändring för miljöfarlig verksamhet där miljöprövningsdelegation varit första instans och som fått slutligt avgörande i mark- och miljödomstol eller i Mark- och miljööverdomstolen samt handläggningstid (i dagar) under 2021 – 2023

Källa: Länsstyrelserna

Figur 40. Handläggningstid (i dagar) för överklagade mål om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet under 2021 – 2024

Källa: Länsstyrelserna

4.11.5 Överklagandeparter

I mål och ärenden som fått ett slutligt avgörande i överinstans har överklagandeparter registrerats av miljöprövningsdelegationerna och mark- och miljödomstolarna som tillhörande en av fem grupper: *Sökanden*, *Myndighet/kommun för allmänna intressen*, *Enskilda*, *Ideell förening eller annan 16:3-person* eller *Övriga*. Eftersom ett avgörande kan överklagas av flera parter överskrider summan för antalet parter det totala antalet överklagade mål.

Registreringen av överklagandeparterna i olika kategorier påbörjades under 2020 och var inledningsvis ofullständig då ärenden i flera fall överklagats innan möjligheten att registrera överklagandeparter i kategorier hade implementerats.

Mål som inleddes i mark- och miljödomstol

För mål som inleddes i mark- och miljödomstol och har överklagats till MÖD har överklagandeparter registrerats i enlighet med vad som framgår av tabell 24 nedan. Som framgår ovan har statistiken för 2020 en annan avgränsning vilket gör att jämförelse mellan år 2020 och övriga år inte är möjlig.³⁸

³⁸ Domstolsverket (2023). *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*, sida 2.

Överklagandepart	2024	2023	2022	2021
Sökanden	29	21	26	16
Myndighet/kommun som överklagar för allmänna intressen (inkl. länsstyrelse)	12	23	20	17
Enskilda (inkl. sakägare)	23	19	17	16
Ideell förening eller annan 16:13 person	2	10	8	10
Övrig	10	12	7	25

Tabell 24. Antal överklagande parter för avgjorda mål där mark- och miljödomstol varit första instans och som fått slutligt avgörande i Mark- och miljööverdomstolen under 2020 – 2024

Källa: Domstolsverket

Mål som inleddes i miljöprövningsdelegation

För ärenden som inleddes i miljöprövningsdelegationen och har överklagats har överklagandeparter registrerats i enlighet med vad som framgår av tabell 25 nedan. Då redovisningen avseende 2024 rymmer fler ärendetyper än föregående år redovisas endast detta år.

Överklagandepart	2024
Sökanden	52
Myndighet/kommun som överklagar för allmänna intressen (inkl. länsstyrelse)	11
Enskilda (inkl. sakägare)	74
Ideell förening eller annan 16:13 person	4
Övrig	2

Tabell 25. Antal överklagande parter för avgjorda mål där miljöprövningsdelegation varit första instans och som fått slutligt avgörande i mark- och miljödomstol eller i Mark- och miljööverdomstolen under 2024.

Källa: Länsstyrelserna

5. Källförteckning

Domstolsverket (2025). *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*. (DOV 2025/317). [Redovisning till Naturvårdsverket 2025-03-31]

Länsstyrelserna (2025). *Statistikredovisning "Samlad statistik för miljötilståndsprövning"*. [Redovisning till Naturvårdsverket 2025-04-25]

Domstolsverket (2023). *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*. (DOV 2022/284). [Redovisning till Naturvårdsverket 2022-02-31]

Domstolsverket (2024). *Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor*. (DOV 2024/178). [Redovisning till Naturvårdsverket 2024-03-18]

Länsstyrelserna (2023). *Statistikredovisning för regeringsuppdrag "Samlad statistik för miljötilståndsprövning"*. [Redovisning till Naturvårdsverket 2023-03-31]

Länsstyrelserna (2024). *Statistikredovisning för regeringsuppdrag "Samlad statistik för miljötilståndsprövning"*. [Redovisning till Naturvårdsverket 2024-04-03]

Naturvårdsverket (2017). Redovisning av uppdrag i regleringsbrev (M2017/02351/Me): *En modell för att årligen upprätta och redovisa statistik för miljötilståndsprövningen*.

Naturvårdsverket (2022). Redovisning av regeringsuppdrag (M2022/00161): *Uppdrag att samla in och analysera statistik för miljötilståndsprövningen för år 2021*.

Bilagor

Om kvalitetssäkring och möjliga felkällor

Om nyheter i statistiken för 2024

2024 års statistikuttag innehåller flera nya mått. Detta för att ta höjd för kommande förordningar med planerat ikraftträdande den 16 april 2025. Dessa nya mått har resulterat i en utökad statistikredovisning på följande sätt:

- framöver redovisas, utöver beviljat tillstånd, även avskrivna, avvisade och avslagna mål i mark- och miljödomstol för miljöfarlig verksamhet, vattenverksamhet samt totalt.

Mål som inte kan sorteras in under någon av dessa fyra kategorier redovisas som "övrig utgång". Detta för att fånga upp t.ex. felregistreringar av utgång i domstolarnas mål- och ärendehanteringssystem Vera eller då domstolen överlämnat ansökningar som getts in till fel forum.

Kvalitetssäkring av statistiken inför uttag för 2024

För att underlätta kvalitetssäkringen har Domstolsverket tagit fram en rapport som domstolarna kan använda för att söka fram de mål som omfattas av statistiken samt se vilka registreringar som gjorts i Vera beträffande dessa mål.

Ett testuttag av statistik gjordes under februari. Domstolarna har haft möjlighet att granska detta och göra justeringar i Vera före det slutliga uttaget den 21 mars. Några domstolar har meddelat att de genomfört rättningar kring "övrig utgång".

Från och med i år kommer Domstolsverket inte att bistå med att ta fram olika så kallade extremvärden och be domstolarna att redogöra för orsakerna till ovanligt kort eller lång omloppstid.

Möjliga felkällor - generellt

Mänskliga faktorn

Statistikens tillförlitlighet bygger på att domstolarnas registreringar av ansökningsmål är korrekt och komplett. För att stödja mark- och miljödomstolarna att registrera information om vattenverksamhet, MPF-kod m.m. när målen avslutas, finns en kontroll i domstolarnas verksamhetsstöd Vera som påminner om att statistikuppgifter ska registreras om detta inte redan är gjort.

Det är dock möjligt att avsluta målen i Vera utan att registrera några miljöuppgifter.

Datum för kungörelse

Datum för kungörelse efterregistrerades inte för pågående mål från senare delen av 2019. Datum för kungörelse kan således saknas för en del mål som får sitt första avgörande vid en mark- och miljödomstol under 2020 eller senare.

Mål som avslutats i första instans före krav på registrerade miljöuppgifter

Mål som redan avslutats vid en mark- och miljödomstol utan att miljöuppgifter registrerats och som avgörs i Mark- och miljööverdomstolen fr.o.m. 2020 inkluderas i de överklagade målens omloppstider, antal mål per överklagande part och per måltyp, likaså för beviljade tillstånd om så var fallet. Målen kommer dock inte vara med i statistiken för tid per MPF, Seveso, IED eller vattenverksamhet om de saknar miljöuppgifter.

- Detta är en felkälla men de första åren kommer statistiken vara inkomplett i viss mån, t.ex. kungörelse kan domstolarna inte heller efterregistrera. För kommande år bör denna felkälla mer eller mindre ha försvunnit, om inte en mark- och miljödomstol missat att registrera miljöuppgifterna i mål som inkom fr.o.m. 2020 och redan avslutat målet när felet upptäcks. Mål som redan avslutats vid en mark- och miljödomstol utan miljöuppgifter registrerade kan öppnas igen och rättas men det kräver en hel del administration.

Mål som inleddes före mark- och miljödomstolarnas tillkomst

För mål som fick sitt första riktiga avgörande innan det var möjligt att hämta data om avgörande till statistiksystemet SIV, är det inte möjligt att generera statistik kring miljötillståndsprövning. I dessa fall kan det felaktigt framstå som att målet har en betydligt längre handläggningstid än vad som är riktigt eftersom statistiksystemet då fångar en senare dom eller ett senare beslut som målets första riktiga avgörande enligt våra definitioner.

Denna felkälla gäller t.o.m. statistiken för år 2023.

Mål som överklagats till Högsta domstolen

Ansökningsmål i målgrupp 31 och 831 (A-mål) kan överklagas till Högsta domstolen och få datum för laga kraft i denna instans. Det är dock inte idag möjligt att urskilja dessa mål bland alla avgjorda mål vid Högsta domstolen. I takt med att de nya måltyperna börjar användas öppnas möjligheter att följa även dessa mål i Högsta domstolen. För ansökningsmålen används nu i stället datum för Mark- och miljööverdomstolens avgörande (samma som

avslutatdatum enligt Mark- och miljööverdomstolen). I praktiken innebär det alltså att målen som överklagats till Högsta domstolen får en kortare omloppstid i statistiken än i verkligheten.

Återförvisade mål

Om ett mål återförvisas från Mark- och miljööverdomstolen eller Högsta domstolen till en underrätt som sedan fortsätter tidigare handläggning är det inte möjligt att följa den totala omloppstiden för prövningen. Omloppstiden omfattar i sådana fall inte den återupptagna prövningen. Återförvisade mål från Mark- och miljööverdomstolen till en mark- och miljödomstol är alltså en felkälla då dessa mål i praktiken har en längre omloppstid än vad statistiken utvisar. Återförvisade mål blir ett nytt mål med nytt inkommandedatum vid en mark- och miljödomstol. Andel återförvisade ansökningsmål från Mark- och miljööverdomstolen (exklusive mål avseende villkorsändring) har varierat sedan år 2020 med 2,4 - 5,0%.

Övrigt

Vad som mäts är tiden fram till första dom/beslut om tillåtlighet. Det innebär att prövotider, vilket är det som kan göra att mål inte avslutas direkt, inte är med och påverkar statistiken. Vilandeförklaringar kan naturligtvis inträffa och om det görs under tiden från inkommandedag till första deldom/beslut så ingår tiden i statistiken och bidrar till längre omloppstider. Vilandeförklaringar är dock sällsynta.

För målgrupp 32 och 832 är Mark- och miljööverdomstolen sista instans, målen kan inte överklagas utan laga kraftdatum är samma som avslutatdatum.

Om tidigare statistikuttag

Statistikuttaget 2020

Med anledning av regeringsuppdraget Uppdrag att genomföra system- och verksamhetsanpassningar för att bidra med uppgifter till en samlad statistik för miljöstillståndsprövningen (Ju201805332/DOM) genomfördes under 2020 ett testuttag av statistik. Uttaget skickades för granskning till chefsrådmän vid mark- och miljödomstolar och till en referensgrupp för det uppdraget samt till Naturvårdsverket.

Statistikuttaget 2021

För 2021 gjordes, i samarbete med alla fem mark- och miljödomstolarna, en manuell målgenomgång för att kontrollera att miljöuppgifterna var registrerade för 2021. En del missar i registreringen kunde då konstateras och i flera fall rättas till, dock inte riktigt alla. Ett vattenmål fick år 2021 vid Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt extremt lång handläggningstid från ansökan till dom. Målet inkom 1956 och meddelades tillstånd 1958. Under åren har ytterligare drygt 10 deldomar meddelats i målet. Den senaste deldomen medförde att målet ansågs som avgjort under 2021 då statistiksystemet fångade en deldom som målets ”första riktiga avgörande” enligt våra definitioner. Deldomen som meddelades i 2021 avsåg vissa kvarstående prövotidsfrågor.

Statistikuttaget 2022

För 2022 har kvalitetskontroller genomförts på en mark- och miljödomstol samt på Mark- och miljööverdomstolen. Domstolsverket identifierade dessutom ett par mål med lång handläggningstid, dessa fick berörda domstolar förklara. Två av de mål om miljöfarlig verksamhet som avgjordes 2022 med lång handläggningstid handlar om slutförvar av använt kärnbränsle och kärnavfall där regeringen på senare tid fattat beslut i tillåtlighetsfrågan. Ett vattenmål tog nästan tre år att avgöra på Mark- och miljööverdomstolen pga. att pandemin har inneburit svårigheter och fördröjningar av målet som krävt huvudförhandling och syn på annan ort. Från den 1 januari 2022 ersattes gamla målgrupper och måltypen med nya, därför är numreringen av målgrupper och måltypen kompletterad med de nya i 2022 års redovisning.

Statistikuttaget 2023

För 2023 gjordes ett testuttag av statistik under januari månad. Testuttaget kommunicerades med mark- och miljödomstolarna samt med Mark- och miljööverdomstolen. Efter att två mark- och miljödomstolar samt Mark- och miljööverdomstolen granskat sina mål i testuttaget identifierades ett par felkällor. Samtliga domstolar har därefter säkerställt att registrering på miljöfliken skett som avsett och i förekommande fall också rättat i Vera.

Statistikredovisning "Samlad statistik för miljötillståndsprövning"

Inledning

Enligt regeringsuppdraget *"Uppdrag att bidra med uppgifter till en samlad statistik för miljötillståndsprövningen"* bedömer Regeringen att det finns ett behov av att årligen redovisa uppgifter om handläggningstider för miljötillståndsprövning. Syftet med inhämtningen av uppgifter om miljöprövning är att det för olika branscher, prövningsinstanser och mål- och ärendetyper finns behov av att analysera och presentera statistik över hur lång prövningstiden har varit från ansökan till beslut samt vilka faktorer som påverkat prövningstiden.

Detta dokument är framtaget för inrapporteringen till Naturvårdsverket för rapportering av 2024 års statistik. Dokumentet innehåller information om antal ärenden, handläggningstider samt av analyser av resultatet. För att ta del av all statistik som analyserna grundar sig på, se Bilaga 1. Miljöstatistik_LST v 1.0.

Informationen som resultatet grundar sig på hämtas från Platina (länsstyrelsernas ärendehandläggningssystem).

Statistik för miljötillståndsprövning tas fram årligen med startår 2020.

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte och bakgrund.....	3
Allmänt om statistikredovisningen.....	5
Sammanställning av statistik	5
Förklaringar till dokumentets uppbyggnad.....	5
Kvalitetssäkring av statistiken.....	6
Rapporten Miljöstatistik	7
Prövningsärenden	8
Fliken Prövningsärenden.....	8
Fördelning av ärendetyper per Miljöprövningsdelegation	8
Inkomna, pågående och avslutade ärenden	8
Avgjorda ärenden uppdelade på ärenderubriker.....	9
Antal avgjorda ärenden om tillstånd inklusive ändringstillstånd och dess ställningstagande	10
Antal avgjorda ärenden om olika typer samt IUV och Seveso.....	11
Handläggningstid	13
Handläggningstid (i dagar) från ansökan till beslut.....	13
Handläggningstid från ansökan till kungörelse	14
Handläggningstid (i dagar) från kungörelse till beslut	16
MPF-huvudkod	18
Fliken MPF-huvudkod	18
Ärenden som avser miljöfarlig verksamhet.....	18
Överklagade prövningsärenden	19
Fliken Överklagade prövningsärenden.....	19
Antal överklagade ärenden som fått ett beslut under året.....	19
Totala tiden från ansökan till överklagat mål vinner laga kraft.....	21
Bilaga	
1. Miljöstatistik_LST v 1.0	

Syfte och bakgrund

Regeringen bedömer att det finns ett behov av att årligen redovisa uppgifter om handläggningstider för miljötillståndsprövning. Syftet med inhämtningen av uppgifter om miljöprövning är att det för olika branscher, prövningsinstanser och mål- och ärendetyper finns behov av att analysera och presentera statistik över hur lång prövningstiden har varit från ansökan till beslut fram till det vunnit laga kraft samt vilka faktorer som påverkat prövningstiden.

Statistiken om tillståndsprövningar kan komma olika aktörer till nytta, exempelvis:

- Prövningsmyndigheterna får underlag för verksamhetsutveckling.
- Regeringskansliet och andra aktörer får underlag för utredningar, bedömningar och beslut.
- Verksamhetsutövare och andra aktörer som deltar i tillståndsprövningar ger statistiken bättre förutsägbarhet om hur lång tid ett ärende eller ett mål kan ta.

Länsstyrelserna ansvarar för ärenden gällande miljöfarlig verksamhet som prövas av miljöprövningsdelegationerna (MPD) i första instans (B-verksamhet). Miljöprövningsdelegationer finns vid 12 av 21 Länsstyrelser. Domstolsverket ansvarar för ärenden som prövas av Mark- och miljödomstolen i första instans (A-verksamhet och vattenverksamhet).

Länsstyrelserna ska årligen redovisa statistik för tillstånd och ändringstillstånd vid miljöprövningsdelegationerna

- som har inkommit
- som pågår.

För avgjorda ärenden ska följande uppgifter redovisas:

- Antal ärenden som avser tillstånd, ändringstillstånd och villkorsändring.
- Antal tillstånd inkl. ändringstillstånd fördelat på vilken typ av verksamhet (MPF-kod) som ansökan avser.
- Antal tillstånd inkl. ändringstillstånd som avser industriutsläppsverksamheter (IUV) respektive Sevesoverksamheter.
- Antal tillstånd inkl. ändringstillstånd som avgörs med beslut som innebär att tillstånd beviljas, avslagits, avvisats eller avskrivits.

- Antal tillstånd inkl. ändringstillstånd samt villkorsändring som överklagas samt uppgift om vilken part som överklagat.

För tillstånd, ändringstillstånd och villkorsändring ska man kunna utläsa tidsåtgången:

- fördelat på tid från ansökan till kungörelse.
- fördelat på tid från kungörelse till beslut.
- fördelat på tid från ansökan till beslut.
- för den totala tiden från ansökan i första instans till beslut och i de fall besluten överklagas även till dess ett överklagat mål avgörs och vinner laga kraft i överinstansen.

I bilaga 1. till rapporten finns en flik med sammanställning för alla län (totalt). Det finns därefter en flik för respektive Miljöprövningsdelegation.

Allmänt om statistikredovisningen

Redovisningen för 2024 utgår från ändringarna avseende statistik om prövning av tillstånd till miljöfarlig verksamhet i 17-21 §§ i miljöprövningsförfordningen (2013:251) som gäller sedan den 16 april 2025.

Sammanställning av statistik

Bilagan "1. Miljöstatistik_LST v 1.0" är en sammanställning av statistiken. Excel-filen är uppbyggd av tre typer av flikar som innehåller information om *prövningsärenden*, *överklagade ärenden* samt ärenden med *MPF-huvudkod*. Först finns det flikar med beräkningar av ärenden som omfattar alla MPD-län tillsammans. Sedan finns det två flikar för respektive MPD-län, "*Prövningsärenden MPD-länets namn*" och "*Överklagande ärenden MPD-länets namn*". Det finns endast en samlad redovisning av MPF-koder för alla Miljöprövningsdelegationer. Det finns ingen redovisning av MPF-koder per län på grund av att det i nuläget inte finns något uppföljningssätt för att ta fram dessa i länsstyrelsernas system utan de måste räknas ut manuellt.

Redovisningen går endast delvis att jämföra med tidigare inlämnade redovisningar då det finns nya variabler. Det har varit en mycket stor arbetsinsats kopplat till manuellt arbete då det inte funnits funktioner i LISA för de nya variablerna. Därför finns det inte sammanställningar för ärenden utan ställningstagandena avvisas och avskrivs som tidigare år.

En översyn av LISA bedöms för närvarande vara svår att prioritera med hänsyn till Miljötillståndsutredningens förslag till nya koder, processer och organisation.

Förklaringar till dokumentets uppbyggnad

Dokumentet är uppbyggt av avsnitt på samma sätt som i Bilaga 1. I dokumentet finns beskrivningar om tabellerna och förklaringar till utfall. Under tabellerna finns även information om eventuella felkällor.

Fliken *prövningsärenden*

Antal ärenden är beräknade utifrån ärenderubrikerna i Platina. Det är även handläggningstiderna från ansökan till kungörelse, kungörelse till beslut och ansökan till beslut. Beräkningar är gjorda på alla olika typer av ställningstaganden; "*Bifall*", "*Bifall med villkor*", "*Bifall med villkor inkl. prövotid*", "*Förlängd prövotid*", "*Slutliga villkor*", "*Avvisas*", "*Avskrivs*" och "*Avslag*".

Fliken Överklagande ärenden

Antal ärenden och handläggningstid från att ansökan till dess ett överklagande mål avgörs och vinner laga kraft i överinstansen utgår från alternativet ärendetyp som ska fyllas i på ärendena enligt manualen där det finns förklarat vilka ärenderubriker som ska ha vilken ärendetyp.

Fliken MPF-huvudkod

Antal ärenden och handläggningstid utgår från ärenderubrik och ärendetyp som ska fyllas i på ärendena enligt manualen där det finns förklarat vilka ärenderubriker som ska ha vilken ärendetyp.

Kvalitetssäkring av statistiken

Statistikens tillförlitlighet bygger på att länsstyrelsernas registrering av tillståndsansökningar i Platina är riktig och har skett enligt framtagna handbok.

Alla chefer/samordnare och medarbetare har tillgång till LISA.

Inför statistikuttagen har en påminnelse skickats ut till chefer/samordnade för att de ska ges möjlighet till granskning av uppgifterna inför att de ska skickas till Naturvårdsverket.

Kvalitetsbrister och felkällor

Det finns brister för prövningsärendena kopplat till att MPF-huvudkoden inte har uppdaterats förrän det nya tillståndet tagits i anspråk. Det handlar om att Länsstyrelsens system måste utvecklas för att kunna hantera uppföljningen på ett mer korrekt sätt.

För överklagningsärendena handlar kvalitetsbristerna främst om att länen gör olika vid registrering. Det är inte alla län som skapar specifika ärenden för varje överklagande och det medför att antalet överklagande inte blir korrekt samt att det saknas information om till exempel vilken part som har överklagat prövningsärendet.

En kvalitetssäkringsbrist är att uppgifterna om "IUV" och "Seveso" i Länsstyrelsernas anläggningsregister gäller befintlig anläggning. Uppgifterna kan inte ändras direkt en anläggning har fått ett beslut som gäller "IUV" eller "Seveso". Verksamhetsutövaren måste även ha tagit det nya tillståndet i anspråk. "IUV" är kopplat till MPF-koden som inte heller uppdateras förrän det nya tillståndet tagits i anspråk.

Det medför att det finns anläggningar som fått ett beslut som gäller en Seveso eller en IUV-verksamhet men innan tillståndet tas i anspråk kommer det inte framgå av anläggningssystemet. Alternativt att det kan finnas anläggningar som är klassade som "IUV" eller "Seveso" men när de tar ett nytt tillstånd i anspråk upphör de att vara en IUV- eller en Sevesoanläggning.

Den största felkällan är felregistrering av ärenden i Platina. Rapporten i LISA bygger på att den som registrerar skriver in de exakta ärenderubrikerna (som är utvalda att ingå i statistiken) eller att de finns med i ärenderubriken i sin helhet samt att man fyllt i rätt ärendetyp kopplat till ärenderubriken. Om fel ärenderubrik eller ärendetyp har fyllts i på ärendet kommer ärenden inte med i statistikuppföljningen. För att registreringen ska bli korrekt i Platina har en handbok tagits fram för hur miljöprövningsärenden ska registreras. Ytterligare en felkälla är om datum är felaktigt eller fyllts i på felaktigt sätt.

Rapporten Miljöstatistik

I länsstyrelsernas gemensamma verktyg för planering och uppföljning LISA (som ligger i verktyget Hypergene) finns rapporten "Miljöstatistik" som hjälp i rapportering av statistik för miljötillståndsprövningen från Länsstyrelserna till Naturvårdsverket.

Informationen i rapporten "Miljöstatistik" hämtas från Platina (länsstyrelsernas ärendehandläggningssystem) och för det krävs det att uppgifterna fylls i på rätt sätt vilket finns beskrivet i framtagna handbok och rutiner för ärendehantering av miljöprövningsärenden. Ärendena från Platina uppdateras i LISA varje natt.

Prövningsärenden

Fliken Prövningsärenden

Fliken "Prövningsärenden" innehåller statistik om antal ärenden och handläggningstider för ärendetyperna tillstånd, ändringstillstånd och villkorsändring. Syftet med fliken är att visa jämförelser mellan olika typer av prövningsärenden och handläggningstider för dessa.

Fördelning av ärendetyper per Miljöprövningsdelegation

Nedan visas fördelningen på olika ärendetyper per Miljöprövningsdelegation (MPD-län) för antal ärenden som fått ett beslut under året. Fördelningen skiljer sig åt mellan län och år.

MPD-län	Tillstånd	Ändringstillstånd	Villkorsändring
Dalarna	18	3	9
Halland	8	1	4
Kalmar	16	1	4
Norrbottn	20	1	2
Skåne	32	6	6
Stockholm	6	4	3
Uppsala	16	3	8
Västerbotten	17	0	5
Västernorrland	24	1	4
Västra Götaland	35	9	9
Örebro	12	3	4
Östergötland	18	5	5
Totalt	222	37	63

Tabell 1. Fördelning av antal ärende per ärendetyp och MPD-län.

Inkomna, pågående och avslutade ärenden

Antal ärenden som omfattar ansökan om tillstånd eller ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet och skickades in under året var totalt 274. Vid årets slut förelåg 198 öppna ärenden som ännu inte fått beslut. Antal beslutade ärenden gällande tillstånd och ändringstillstånd under 2024 uppgick till 259. Därtill beslutades i 63 ärenden om villkorsändringar. Observera att tabellen visar endast tillstånd inkl. ändringstillstånd.

År 2024	Antal inkomna ärenden under året	Antal pågående ärenden - som vid utgången av året inte fått ett beslut	Antal avgjorda ärenden - som fått ett beslut under året
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd	274	198	259

Tabell 2 Fördelning av inkomna tillstånd inkl. ändringstillstånd fördelat på inkomna, pågående ärenden och beslutade ärenden.

Antal inkomna ärenden under året

Kolumnen *"Antal inkomna ärenden"* innehåller antalet prövningsärenden för tillstånd inkl. ändringstillstånd som skickades in till Länsstyrelsen under 2024.

Antal pågående ärenden som vid utgången av året inte fått ett beslut

Kolumnen *"Antal pågående ärenden som vid utgången av året inte fått ett beslut"* avser antal tillstånd inkl. ändringstillstånd som skickades in under 2024 eller tidigare år, men som ännu inte erhållit något beslut.

Antal avgjorda ärenden som fått ett beslut under året

Kolumnen *"Antal avgjorda ärenden som fått ett beslut under året"* avser antal tillstånd inkl. ändringstillstånd som fått ett beslut under 2024. Det kan vara ärenden som skickats in under 2024 eller tidigare år och som erhållit ett beslut under 2024.

Avgjorda ärenden uppdelade på ärenderubriker

Tabell nedan beskriver antal avgjorda ärenden uppdelade på utvalda ärenderubriker. Observera att detta är en sammanställning av alla typer av ärenden utom tillstånd och ändringstillstånd.

År 2024	Antal avgjorda ärenden – som fått ett beslut under året
Ärenden som avser villkorsändring enligt 24 kap 13 § 2 miljöbalken	63
Ärenden som avser förlängd igångsättningstid	20
Ärenden som avser förlängd prövotid för slutliga villkor	15
Ärenden som avser prövotidsredovisning med förslag på slutliga villkor	56
Ärenden som avser alternativvärden enligt 1 kap. 15 § industriutsläppsförordningen (2013:250)	12
Ärenden som avser dispens enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen	Se ovan*

Tabell 3. Fördelning av beslutade ärenden utifrån ärenderubrik.

* Ärenden som avser alternativvärden enligt 1 kap 15 § industriutsläppsförordningen (2023:250) och ärenden som avser dispens enligt 1 kap 16 § industriutsläppsförordningen redovisas gemensamt genom ärenderubriken *"Ansökan om dispens och alternativvärden utifrån IED"*.

Antal avgjorda ärenden om tillstånd inklusive ändringstillstånd och dess ställningstagande

Tabell nedan visar i hur många ärenden om tillstånd inkl. ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 a § miljöbalken som ansökan har beviljats, avslagits, avvisats eller avskrivits.

År 2024	Antal avgjorda ärenden - som fått ett beslut under året
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd - ansökan har beviljats	205
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd - ansökan har avslagits	24
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd - ansökan har avvisats	8
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd - ansökan har avskrivits	22

Tabell 4. Fördelning av tillstånd inkl. ändringstillstånd för ställningstagandena beviljats, avslagits, avvisats och avskrivits för beslutade ärenden.

Förtydligande av alternativen i tabellen ovan:

- Beviljats - Är ärenden som vid avslut fått något av ställningstagandena "Bifall", "Bifall med villkor", "Bifall med villkor inkl. provotid", "Förlängd provotid" och "Slutliga villkor".
- Avslag - En ansökan ska avslås om man vid en prövning i sak kommer fram till att det inte finns förutsättningar att ge tillstånd.
- Avvisas - En ansökan ska avvisas om det är sådana brister i underlaget (MKB) att man inte kan gå vidare till en prövning i sak eller om det är så att man inte är behörig att pröva den typen av ansökningar (till exempel tillståndspliktig vattenverksamheten enligt 11 kap).
- Avskrivs - En ansökan kan avskrivas på grund av att verksamhetsutövaren återtar sin ansökan.

Antal avgjorda ärenden om olika typer samt IUV och Seveso

Tabellen visar hur många ärenden som fått beslut under 2024 som avser tillstånd, ändringstillstånd, villkorsändring samt en redovisning av antal ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd för IUV och för Seveso.

År 2024	Antal avgjorda ärenden – som fått ett beslut under året
Ärenden som avser tillstånd	222
Ärenden som avser ändringstillstånd	37
Ärenden som avser villkorsändring	63
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd för IUV	33
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd för Seveso	22

Tabell 5. Fördelning av ärenden som avser tillstånd, ändringstillstånd, villkorsändring samt IUV och Seveso för tillstånd inkl. ändringstillstånd.

Tillstånd

Ärenden som ingår på raden ärenden som avser ”*tillstånd*” är ansökningar om nytt miljötillstånd, både vad gäller utökning av befintliga verksamheter och nyetableringar

Ändringstillstånd

Ärenden som ingår på raden Ärenden som avser ”*ändringstillstånd*” är ansökningar om ändring av en avgränsad del i ett redan befintligt tillstånd. Tillståndsprocessen blir i stort sett densamma som för ett tillstånd, men tillståndsansökan och villkoren begränsas till att endast avse den ansökta ändringen.

Villkorsändring

Ärenden som ingår i ”*villkorsändring*” är ansökningar om ändringar av ett eller flera villkor i befintliga miljötillstånd.

IUV och Seveso

Ärenden som avser "*IUV*" innebär att det har skett en prövning av en verksamhet som är eller i och med prövningen blir en industriutsläppsverksamhet. Det betyder att det finns krav som gäller utifrån Industriutsläppsdirektivet (IED) som ska tas hänsyn till i prövningen. Kraven har implementerats genom IUV-förordningen.

Ärenden som avser "*Seveso*" innebär att det har skett en prövning av en verksamhet som omfattas av kraven på åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Kraven har implementerats genom Sevesolagstiftningen.

Information om "*IUV*" och "*Seveso*" är uppgifter som hämtas från NikITa (länsstyrelsens gemensamma handläggarstöd inom miljöfarlig verksamhet). Registret uppdateras av handläggare på länsstyrelsen i det län där verksamheten är lokaliserad medan prövningen av verksamheten sker vid en av de 12 Miljöprövningsdelegationerna.

Handläggningstid

Handläggningstid (i dagar) från ansökan till beslut

Nedan beskrivs handläggningstid (i dagar) för avgjorda ärenden från ansökan till beslut i första instans, det vill säga tiden från att ansökan kommer in till Länsstyrelsen till dess Miljöprövningsdelegationen beslutar i ärendet.

År 2024	Antal ärenden	Medelvärde (dagar)	Medianvärde (dagar)	Maxvärde (dagar)	Minvärde (dagar)	75 Percentil (dagar)	90 Percentil (dagar)
Ärenden som avser tillstånd	222	385	322	3 048	8	468	680
Ärenden som avser ändringstillstånd	37	243	220	791	21	288	468
Ärenden som avser villkorsändring	63	139	127	573	23	183	260
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd för IUV	33	391	345	1 192	97	473	754
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd för Seveso	22	318	251	865	42	434	627

Tabell 6. Fördelning Handläggningstid (i dagar) för avgjorda ärenden från ansökan till beslut.

Medelvärde (dagar) från ansökan till beslut

Medelvärdet säger inte så mycket eftersom det kan bli lite missvisande om det finns några ärenden som tagit extremt lång eller kort tid. Därför är medianvärden ett bättre mått.

Medianvärde (dagar) från ansökan till beslut

Medianvärdet är den kolumn som ger mest information när det gäller handläggningstiden som helhet och mest intressant för "tillstånd" och "ändringstillstånd".

Maxvärde (dagar) från ansökan till beslut

Det ärende som i kolumnen "Maxvärde (dagar)" har värdet 3 048 (över 8 år) från ansökan kom in tills att beslut togs är ett ärende som avser tillstånd för en ytbehandlingsverksamhet. Ansökan hade till en början stora brister och sökanden begärde flera långa anstånd med att inkomma med kompletteringar vilket gjorde att det tog flera år att få ansökan komplett. När ansökan väl kungjordes framkom skäl för avslag baserad på de utredningar som gjorts. Sökanden ville då fördjupa sina utredningar vilket tog ytterligare tid och därefter fick en ny kungörelse göras. Därefter fattades beslut inom 166 dagar.

Den långa handläggningstiden berodde alltså i detta fall främst på allt som krävdes för att få in en komplett ansökan.

Minvärde (dagar) från ansökan till beslut

Det ärenden som i kolumnen ”Minvärde (dagar)” har 8 är ett täktärende som avskrivs på verksamhetsutövarens initiativ.

75- och 90-percentil (antal dagar) från ansökan till beslut

Värdena i kolumnerna ”75-percentil (dagar)” och ”90-percentil (dagar)” visar en procentuell fördelning av värdena som först rangordnas från låg till hög. Den 75:e percentilen betyder att 75 procent av ärendena ligger under och övriga 25 procent ligger över.

Handläggningstid från ansökan till kungörelse

Handläggningstid för avgjorda ärenden från ansökan till kungörelse är en beräkning av antal dagar från datumen ärendet kom in till Länsstyrelsen till datum för kungörelse för avgjorda ärenden under 2024. Datum för kungörelsen är när kungörelsemanus expedieras, det vill säga när manus skickas till dagstidningar och andra platser där den ska publiceras. Det är vanligen några dagar (2–5 dagar) innan den faktiskt kungörs i ortspressen.

Tiden från ansökan till kungörelse är tiden det tar att bedöma om ärendet är komplett och innefattar således tiden för sökandes eventuella kompletteringar av ansökan.

Det är långt ifrån alla ärenden som kungörs. I stort sett alla ärenden som avser tillstånd och ändringstillstånd kungörs. I övriga fall avgörs behovet av kungörelse från fall till fall.

År 2024	Antal ärenden	Medelvärde (dagar)	Medianvärde (dagar)	Maxvärde (dagar)	Minvärde (dagar)	75 Percentil (dagar)	90 Percentil (dagar)
Ärenden som avser tillstånd	196	241	176	2 882	4	300	441
Ärenden som avser ändringstillstånd	32	119	106	454	10	149	250
Ärenden som avser villkorsändring	21	89	74	479	5	105	181
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd för IUV	33	189	154	740	10	264	361
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd för Seveso	26	185	127	752	4	267	417

Tabell 7. Fördelning Handläggningstid (i dagar) för avgjorda ärenden från ansökan till kungörelse.

Antal ärenden som kungjorts

Antal ärenden som kungjorts redovisar antal ärenden som handläggningstiden beräknas på.

Medel- och medianvärde (dagar) från ansökan till kungörelse

På samma sätt som beskrivits ovan är medianvärde ofta ett bättre mått än medelvärde för att skala bort ytterligheter som extremt långa eller korta handläggningstider som inte hör till normalfallet.

Maxvärde (dagar) från ansökan till kungörelse

Ärendet med "*Maxvärde (dagar)*" på 2 882 som tog nästan 8 år från ansökan kom in tills att den bedömdes vara komplett och kungjordes är ett ärende som avser tillstånd för en ytbehandlingsverksamhet. Det är samma ärende som hade flest dagar från ansökan inkom till beslut, se förklaring ovan.

Minvärde (dagar) från ansökan till kungörelse

Det finns ärenden som i kolumnen "*Minvärde (dagar)*" som har värdet 4. Det är en ansökan om utlastningstillstånd för ett täktärende.

75- och 90-percentil (antal dagar) från ansökan till beslut

Värdena i kolumnerna "*75-percentil (dagar)*" och "*90-percentil (dagar)*" visar en procentuell fördelning av värdena som först rangordnas från låg till hög. Den 75:e percentilen betyder att 75 procent av ärendena ligger under och övriga 25 procent ligger över.

Handläggningstid (i dagar) från kungörelse till beslut

Handläggningstid för avgjorda ärenden från kungörelse till beslut är en beräkning av antal dagar från datumen då ärendet kungjordes (det vill säga datum då kungörelsemanus expedieras) till beslutsdatum för avgjorda ärenden under 2024. I denna fas av prövningen ingår remittering till remissinstanser, inkomna yttranden från remissinstanser och synpunkter från allmänhet och andra berörda samt sökandens bemötande. När kommunikeringen är klar färdigställs beslutet.

Det är långt ifrån alla ärenden som kungörs. I praktiken kungörs i stort sett alla ärenden som avser tillstånd och ändringstillstånd. I övriga fall avgörs behovet från fall till fall.

År 2024	Antal ärenden	Medelvärde (dagar)	Medianvärde (dagar)	Maxvärde (dagar)	Minvärde (dagar)	75 Percentil (dagar)	90 Percentil (dagar)
Ärenden som avser tillstånd	194	150	140	787	31	164	196
Ärenden som avser ändringstillstånd	32	126	111	567	48	136	166
Ärenden som avser villkorsändring	22	100	79	425	33	110	152
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd för IUV	30	153	124	567	57	161	199
Ärenden som avser tillstånd inkl. ändringstillstånd för Seveso	22	159	124	787	39	162	262

Tabell 8. Fördelning Handläggningstid (i dagar) för avgjorda ärenden från kungörelse till beslut.

Medel- och medianvärde (dagar) från kungörelse till beslut

På samma sätt som beskrivits ovan är medianvärde ofta ett bättre mått än medelvärde för att skala bort ytterligheter som extremt långa eller korta handläggningstider som inte hör till normalfallet.

Maxvärde (dagar) från kungörelse till beslut

Tillstånd som har maxvärde 787 dagar från kungörelse till beslut är ett täktärende och det ändringstillstånd som har maxvärde 567 dagar handlar om en tillkommande verksamhetsyta samt återvinning av förorenade massor för anläggningsändamål vid en återvinningsanläggning.

Minvärde (dagar) från kungörelse till beslut

Ärendet som avser "tillstånd" har ett minvärde på 31 dagar är ett vindkraftsärende som avskrivs efter återtagande av ansökan. Ärendet med minsta värdet 48 dagar för "ändringstillstånd" är en prövning av ett sågverk.

75- och 90-percentil (antal dagar) från ansökan till beslut

Värdena i kolumnerna "*75-percentil (dagar)*" och "*90-percentil (dagar)*" visar en procentuell fördelning av värdena som först rangordnas från låg till hög. Den 75:e percentilen betyder att 75 procent av ärendena ligger under och övriga 25 procent ligger över.

MPF-huvudkod

Fliken MPF-huvudkod

Fliken "MPF-huvudkod" redovisar antal avgjorda tillstånd och ändringstillstånd inom miljöfarlig verksamhet per huvudverksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (MPF) för samtliga Miljöprövningsdelegationer. Syftet med fliken är att visa jämförelser mellan MPF-koder och handläggningstider för dessa.

Uppgifterna om MPF-huvudkod hämtas från NikITa (länsstyrelsernas gemensamma anläggningsregister). Uppgifterna är kopplade till respektive anläggning vilket medför kvalitetsbrister, se stycke nedan.

Tabellen i bilagan visar samtliga MPF-huvudkoder oavsett om det finns ärenden kopplade till koderna eller ej.

Det är handläggare som arbetar med tillsyn hos respektive länsstyrelse som ansvarar för uppdatering av anläggningsregistret. Det är en kvalitetssäkringsbrist att uppgifterna om "MPF-huvudkod" i Länsstyrelsernas anläggningsregister gäller befintlig anläggning. Uppgifterna kan inte ändras direkt en anläggning har fått ett beslut som ändrar tidigare/nuvarande MPF-kod. Verksamhetsutövaren måste även ha tagit det nya tillståndet i anspråk. Det medför att den MPF-kod som beslutet gäller inte kommer det inte framgå av anläggningssystemet innan tillståndet tas i anspråk och tillsynshandläggaren hunnit registrera det i anläggningssystemet. För att få en mer korrekt bild av vilka beslut som meddelas enligt respektive MPD-kod skulle denna statisk behöva kopplas till beslutet och inte till respektive anläggnings nuvarande status.

Ärenden som avser miljöfarlig verksamhet

Vid jämförelse av "Antal ärenden som avser miljöfarlig verksamhet" som har fått ett beslut under året på flikarna "Prövningsärenden totalt" och "MPF-huvudkod totalt" kan det finnas avvikelser. Det betyder att det finns ärenden på flikarna med "Prövningsärenden" som inte har uppdaterats med information om vilken MPF-huvudkod som anläggningen kommer få om de tar sitt beslut i anspråk.

Överklagade prövningsärenden

Fliken Överklagade prövningsärenden

Fliken "*Överklagade prövningsärenden*" innehåller statistik om antal överklagningar och handläggningstider för ärendetyperna tillstånd, ändringstillstånd och villkorsändring. Syftet med fliken är att visa jämförelser mellan olika parter som överklagat prövningsärenden och handläggningstider för dessa.

Det finns en flik med sammanställning för alla län (totalt) och sedan en flik för respektive Miljöprövningsdelegation.

Nedan finns beskrivningar av respektive kolumn och rad på fliken "*Överklagade prövningsärenden*".

Antal överklagade ärenden som fått ett beslut under året

Kolumnen "*Antal överklagade ärenden som fått ett beslut under året*" innehåller antalet överklagningsärenden som skickades in till Miljöprövningsdelegationerna för rättidsprövning under 2024.

Med ett överklagningsärende menas varje enskilt överklagande som kommer in till Miljöprövningsdelegationerna. Efter en kontroll att överklagningarna kommit in i rätt tid skickas de direkt till aktuell Mark- och miljödomstol. Ett och samma beslut kan exempelvis överklagas av såg 20 olika parter. Då blir det 20 överklagningsärenden i statistiken.

Överklaganden av prövningsärenden

I statistiken finns det 186 överklagningsärenden med typerna "*tillstånd*" "*ändringstillstånd*" eller "*villkorsändring*" som fått beslut på överklagandet under året. Det kan finnas fler överklaganden som kommit in till Miljöprövningsdelegationen, men som registreras på ett och samma ärende i Platina. Det medför att det troligen finns fler överklaganden än vad som visas i tabellen nedan.

Raden "*Överklagande part (totalt)*" visar en summering av överklagande parter, det vill säga en summering av antal överklagningsärenden som länsstyrelsen har registrerat överklagande part på.

År 2024	Antal överklagade ärenden som fått ett beslut under året
Överklaganden av prövningsärenden	186
Ärenden med överklagande part (totalt)	164
Ärenden som överklagats av Sökanden (inkl. Ombud)	44
Ärenden som överklagats av Myndighet/kommun som överklagar för allmänna intressen (inkl. Lst)	3
Ärenden som överklagats av Enskilda (inkl. Sakägare)	98
Ärenden som överklagats av Ideell förening eller annan 16:13-person	18
Ärenden som överklagats av Övriga	1

Tabell 9. Fördelning över antal överklagande ärenden som fått ett beslut under året.

Det finns nationella riktlinjerna om att ett ärende ska registreras för varje inkommen överklagandeskrivelse, vilket innebär att om flera personer och/eller organisationer överklagar samma beslut ska det att registreras lika många ärenden.

Det finns län som inte följer riktlinjerna och det innebär att statistiken gällande parter inte blir korrekt vid jämförelser. Det innebär att i vissa fall registreras ett överklagningsärende som innehåller alla överklagningar och därmed får man endast en part redovisad.

Uppföljningen har gjorts utifrån ärendetyperna tillstånd, ändringstillstånd och villkorsändring.

Totala tiden från ansökan till överklagat mål vinner laga kraft

Handläggningstid från ansökan till dess ett överklagat mål avgörs och vinner laga kraft i högre instans är en beräkning av antal dagar från datumen ärendet kom in till Miljöprövningsdelegationen till datum för när målet vann laga kraft i överinstansen under 2024. Tabellen innehåller överklaganden av tillstånd, ändringstillstånd och villkorsändring.

År 2024	Antal ärenden (n)	Medelvärde (dagar)	Medianvärde (dagar)	Maxvärde (dagar)	Minvärde (dagar)	75 Percentil (dagar)	90 Percentil (dagar)
Ärenden som överklagats och vunnit laga kraft i överinstansen	144	911	767	3 398	130	1 050	1 375
Ärenden med överklagande part (totalt)	143	910	767	3 398	130	1 050	1 375
Ärenden som överklagats av Sökanden (inkl. Ombud)	52	919	767	3 398	130	1 302	1 654
Ärenden som överklagats av Myndighet/kommun som överklagar för allmänna intressen (inkl. Lst)	11	925	888	1 672	263	1 198	1 599
Ärenden som överklagats av Enskilda (inkl. Sakägare)	74	914	767	2 605	342	1 050	1 321
Ärenden som överklagats av Ideell förening eller annan 16:13-person	4	719	719	767	671	765	
Ärenden som överklagats av Övriga	2	830	830	1 191	469		

Tabell 10. Fördelning över den totala tiden (i dagar) från ansökan till dess ett överklagat mål avgörs och vinner laga kraft i överinstansen.

Medel- och medianvärde (dagar) från ansökan till dess ett överklagat mål avgörs och vinner laga kraft i överinstansen

Medelvärde för antal prövningsärenden utifrån ärendetyperna tillstånd, ändringstillstånd och villkorsändring som överklagats och vunnit laga kraft i överinstansen (översta raden i tabellen ovan). Medelvärdet bli lite missvisande om det finns några ärenden som tagit extremt lång eller kort tid. Därför är medianvärden ett bättre mått.

Maxvärde (dagar) från ansökan till dess ett överklagat mål avgörs och vinner laga kraft i överinstansen

Det överklagade ärenden som har tagit längst tid i tabellen "Maxvärde (dagar)" har 3 398 dagar (över 9 år). Prövningstiden till att dess det första överklagandet kom in och beslut togs var 2 917 dagar (nästan 8 år). Handläggningstiden från första överklagande beslutet tills ärendet vann laga kraft i Mark- och miljödomstolen var 480 dagar.

Minvärde (dagar) från ansökan till dess ett överklagat mål avgörs och vinner laga kraft i överinstansen

Det överklagande ärendet som i tabellen "Minvärde (dagar)" har 130 dagar är en villkorsändring som återförvisats.

75- och 90-percentil (dagar) från ansökan till dess ett överklagat mål avgörs och vinner laga kraft i överinstansen

Värdena i kolumnerna "75-percentil (dagar)" och "90-percentil (dagar)" visar en procentuell fördelning av värdena som först rangordnas från låg till hög. Den 75:e percentilen betyder att 75 procent av ärendena ligger under och övriga 25 procent ligger över. Fördelningen kan bli missvisande beroende om det är flera ärenden som exempelvis avskrivs efter en kort tid.

I de fall det saknas värden i kolumnerna "75 Percentil (dagar)" eller i "90 percentil (dagar)" är det för få värden för att kunna göra beräkningarna på.

På fliken Överklagande totalt är summering av alla MPD-län, sedan finns det en för respektive MPD-län. Det visar antal ärenden som fått beslut samt handläggningstid av ärenden från att ansökan i prövningsärendet inkom till att det vunnit laga kraft. Det innebär att det kan finnas data i kolumnen om beslut, men saknas information om handläggningstid. Det innebär att dessa ärenden inte vunnit laga kraft ännu.